

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Œcumenica Cathedræ Apostolicæ Avthoritas

Reding, Augustin

[Ort nicht ermittelt], Anno M.DC.LXXXIX.

Caput IV. In quo sit suprema potestas Ecclesiastica.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38717

Pro sexto firmatur hæc nostra sententia, actorum Basileensium reprobatoria, ex Concilij Lateranensis sub Leone X. celebrati, & Christianissimo Galliarum Rege solenniter promittente, se ei inhæsurum, pro legitimo habiti sessione 10. Ita namque se habent hujus sanctionis verba: Nec illud nos movere debet, quod sanctio ipsa, & in ea contenta in Basileensi Concilio edita, & ipso Concilio instante, à Bituricensi Congregatione recepta, & acceptata fuerunt, cum ea omnia post translationem Basileensium Concilij per Eugenium IV. factam, à Basileensi Conciliabulo, seu potius Conventiculo, quod præsertim post ejusmodi translationem Concilium amplius appellari non merebatur, facta extiterint, ea propterea nullum robur habere poterint, cum etiam solum Romanum Pontificem pro tempore existentem, tanquam auctoritatem super omnia Concilia habentem, Conciliorum indicendorum, transferendorum, ac dissolvendorum, plenum jus & potestatem habere, nedum ex sacra Scripturæ testimonio, dictis sanctorum Patrum, ac aliorum Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum, sacrorumque Canonum decretis, sed propria etiam eorundem Conciliorum confessione, manifestè constet.

Ad hoc intentum nostrum pro septimo singulariter faciunt, quæ Meldensis Episcopus legationis à Carolo VII. Galliarum Rege destinatae princeps, in sacro Purpuratorum senatu disseruit; prout refert Raynaldus ad annum 1541. & Ganguinus in Carolo VII. Nimio fervore, inquit, ab is Orator, resistendi (Basileenses) ad hanc vesaniam devenerunt, quod supremam potestatem in uno supposito consistere denegant, sed eam in multitudine, quæ eisdem in diversa scinditur, collocant; & pulcherrimam monarchiam, quæ Christianos hucusque tenuit in unitate fidei &c. abolere, & suppressere contendunt, nobilissimam Politiam, quæ beatitudinem celestem habet pro fine, ad Democratiam, vel Aristocratiam redigentes &c. sicque schisma factum est, nedum in obedientia Capitis, sed & in doctrina Evangelij &c. Ad quod schisma extirpandum videtur Christianissimo Regi Franciæ, Regniq; sui consulti Prælati, multisque alijs sapientibus, nullum esse aptius remedium, quam evellere prædictas extremitates, ad quod faciendum, necessarium est Generale Concilium. Porro Concilium olim Basileense unam extremitatem nimis exacerbat, quando veritatem de supræmâ potestate in uno extinguere pertentavit: Concilium autem Florentinum hanc veritatem bene quidem lucidavit, ut patet ex decreto Græcorum, sed pro regulando usu hujus potestatis, nihil edidit, nihilque locutum est. Hæc igitur merito expendat Clerus Gallicanus cum eo, quod teste Raynaldo citato, idem Meldensis Episcopus in Concilio Florentino Regis Christianissimi, & Gallorum nomine supremam Ecclesiæ potestatem in uno supposito sit professus, detestando illos, qui eam ponunt in Concilio, sicque Catholicam scindunt unitatem. Expendat insuper idem Clerus Gallicanus, qualiter in Concilio Lateranensi Fridericus Cardinalis sancti Severini, Claudius electus Episcopus Massiliensis, & Ludovicus Dominus de Soterijs, Regis Christianissimi nomine, coram Nota-

rijs & testibus in litteris patentibus, Christianissimi Regis manu subscriptis, ejusque sigillo munitis, liberè ac simpliciter sacrosancto Lateranensi tanquam vero & legitimo Concilio adhæserint, in quo tamen Concilio sessione 10. expressè definitum est, Papam esse supra Concilium Generale.

Quibus ita constitutis, pro octavo ita licet concludere. Quandoquidem Clerus Gallicanus in suæ declarationis præadducto articulo secundo, non aliter dicat, valere Synodi Constantiensis tanquam Oecumenicæ decreta, quæ de auctoritate Conciliorum Generalium sessione IV. & V. continentur, nisi quatenus sunt comprobata à Sede Apostolica, Romanorumque Pontificum, ac totius Ecclesiæ usu confirmata: neque verò ejusmodi vel Apostolicæ Sedis comprobatio, vel Romanorum Pontificum ac Ecclesiæ confirmatio, & usus subsistat pro illorum decretorum sensu à nobis reprobato, sub quo scilicet eorundem ad certum & indubitatum in Cathedra Apostolica legitimum Petri successorem ut sic ab Ecclesia receptum fieret extensio: idcirco omnino habeo persuasum, quod Gallicana Ecclesia ultra schismatis tempus ea decreta extendens, locum habere duntaxat velit circa Papas dubios vel ratione schismatis, vel ratione probabilis intrusionis, vel ratione defectus in electione eorum designativâ substantialis, vel ratione verisimilis hæreseos. Quæ opinio magis firmatur in meo animo, quod eadem Ecclesia Gallicana Sedi Apostolicæ, ac Petri successoribus, Christi Vicarijs, rerum spiritualium plenam attribuat potestatem. Quomodo autem vel Petri successores respectu Christi essent Vicarij saltem immediati, si superior ipsis, adeoque immediatior esset intra Ecclesiam rerum spiritualium potestas, vel quomodo Romanorum Pontificum auctoritas esset plena, si subijceretur Concilio etiam acephalo, ex solis characteribus Episcopalis consistenti, nec juxta Christi constitutionem Matth. 18. exarata, absque vicario Christi nomine Papæ proprio, Concilium Oecumenicum facere potenti, neque proinde indefinitam, plenamque ligandi & solvendi potestatem absque eodem Christi Vicario characterem obtinere valenti?

Caput IV.

In quo sit supræmâ potestas Ecclesiastica.

Quam hætenus expendebamus questionem de Papæ supra Concilium, seu hujus super Papam superioritate, maximi esse momenti, concludit Ludovicus Ellies du Pin sacre facultatis Theologicæ Parisiensis Doctor in suæ de antiqua disciplina Ecclesiastica Dissertationis sextæ proloquio. Si enim Papa sit supra Concilium, hinc consequens fore, ait, quod sit summus Ecclesiæ Monarcha & Dominus, Ecclesiæque auctoritate ejus supræmâ, non autem Canone regatur, nullumque in ipsa sit Aristocraticum regimen: nec ulla sit Concilio-

rum necessitas, atque horum auctoritas universa non à communi, & Catholico Ecclesiarum consensu, sed ab unius Papæ sententiâ & voluntate dependeat: proptereaque Papa possit ex animi sui arbitrio Canones abrogare, alios condere, ab illorum observatione pro libitu dispensare: tandemque Episcopi intrâ Concilium sint duntaxat Consiliarii, non autem iudices necessarij controversiarum Ecclesiasticarum. Ex ijs equidem, quæ in antecedentibus falius expendebantur, clarum & liquidum elucet, ista consecraria per Elliesium efformata, ex integro saltem, imò ex majori parte haud subsistere, prorsusque aliena esse à mente Theologorum, qui docent, supra Concilium seu realiter, seu abstractivè ac phalum, non verò plene ac formaliter Oecumenicum competere Papæ superioritatis præminentiam. Nihilominus eorundem hîc discussionem reassumere, prorsus est necessarium, ex occasione argumentorum, quæ Elliesius cit. Dissert. 6. congerit.

2. Quorum summa ad hocce reducitur titulos. Primò; *Vtrum Concilium Generale legitime congregatum, cui adest Pontifex Romanus, vel ad quod legitime vocatus adesse renuit, majorem habeat auctoritatem, quam Pontifex Romanus solus, & sine Concilio Generali?* Secundò; *Vtrum Concilium Generale habeat potestatem condendi Canones, quibus ipse Pontifex tenetur?* Tertio denique; *Vtrum Concilium possit judicare de persona Papæ, ipsûmque in errorem, aut crimen lapsum deponere?* Quibus dilquisitionibus per modum primi quasi principij idem Elliesius præmittit, potestatis Ecclesiasticæ immediatum subiectum esse universam Ecclesiam. Quæ proinde universa quarto hujus Opusculi nostri capite examinabimus: in quinto dein expenduri exceptiones Elliesij, quas nostratis sententiæ argumentis opponere nititur. Ac demum in sexto capite discutiemus, quæ circa Pisani, Constantiensis, ac Basiliensis Conciliorum, hanc in rem definitiones supererunt ponderanda.

S. I.

An Potestatis Ecclesiasticæ immediatum subiectum sit universa Ecclesia?

3. Hujus quasi primi per Elliesium hîc sanciti principij, idem Auctor talem efformat sensum: *An scilicet potestas Clavium sit immediatè concessa Univerſitati Ecclesiæ, ut per ejus Ministros ad Summum Pontificem exercentur: An verò Summo Pontifici, aut Episcopis sit immediatè collata à Christo?* Hoc, ait, esse quæstionum propositarum fundamentum. Nam si clavium potestas sit penes solum Romanum Pontificem, haud dubium fore, quin super Universam Ecclesiam habeat auctoritatem, quippe cum aliam potestatem hac in hypothesi non obtineant Ecclesia & Prælati, quam quæ illis ab ipso communicatur, secus verò esse, si vice versâ Ecclesia supremam habeat potestatem, quæ ab eâ in Ministros, Summumque Pontificem derivetur. Quare præfatus Doctor Parisiensis ad hoc primitus est intentus, ut ostendat, mentem Antiquorum omnium fuisse, claves non uni Petro, sed in per-

sonâ Petri Univerſitati Ecclesiæ collatas esse, quas illa Ministris suis, atque ipsi Summo Pontifici communicat.

ARGUMENTUM I. Elliesij.

Ludovicus Elliesius cit. Dissert. 6. §. 1. argumentatur 1. totam hujus rei summam reducendo in Christi Domini verba Matth. 17. cap. statuentis: *Si peccaverit in te frater tuus, & te ac testes non audierit, dic Ecclesiæ: Si autem Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut Ethnicus & publicanus.* Hinc enim patet, excommunicandi potestatem esse penes Ecclesiam. Unde idem Doctor Parisiensis Dissert. sue 3. cap. 1. contendit, licet nulli præterquam Episcopi & Presbyteri potestatem habeant exercendi claves, eam tamen in Universâ residere Ecclesiâ: quo nomine inferioris Litteris non sacerdotibus solos, sed Universum fidelium Cætum intelligi. Tametsi igitur non omnes fideles uti possint clavibus, sed solis Sacerdotibus hoc sit reservatum: verum tamen haud dubium esse debere, quin primò & præcipuè ligandi & solvendi potestas sit data toti Ecclesiæ, à quâ in ejus Ministros derivetur, perinde ac res se habet in Republica, in quâ soli Magistratus & Cives obtinent jus vitæ & mortis, belli ac pacis, quæ tamen potestas in ipsâ Republicâ tanquam in fonte & radice residet.

Responsio.

Discernis inter primævam clavium potestatem solt Ecclesiæ datam, atque facultatem exercendi clavium ejusmodi ulum. Hanc equidem potestatem attribuendo solis Sacerdotibus, priorem autem ætenuis appropriando toti Ecclesiæ, ut in hac resideat tanquam fonte ac radice, ex quâ derivetur in ejus Ministros. Juxta quam proinde distinctionem pro primo scilicet ex te Elliesi: *Num ipsa etiam potestas utendi clavibus ex Ecclesiâ sit ætenuis derivata in Presbyteros, ipsummet etiam Papam, ut nullus eam acceperis immediatè à Christo?* Ita reverà dicendum videbitur, si hæc clavium exercendarum facultas non nisi ab Ecclesiâ ceu fonte ac radice profluxit in ejus Ministros, ipsum etiam Summum Pontificem: perinde ac Regia, lumini naturali politicam inter homines societatem distanti concreata potestas, mediante populi in unum regimen civile se se coadunantis consensu, nec adeò immediatè à Deo fuit communicata huic individua personæ ac stirpi. Hoc autem posito, cum Ecclesiæ clavibus à Christo dotatæ nomine juxta Elliesium non veniant duntaxat Episcopi ac Presbyteri, sed universus fidelium Cætus, arque adeò in isto ceu fonte ac radice sit potestas, Presbyteris, ac Episcopis communicandi facultatem, utendi clavibus, rursus disquirere licebit; *An ex Christo immediatè, vel potius ab Ecclesiâ in Presbyteros ac Episcopos derivetur penitentiæ quæpiam habitus, ad exercendas claves, eisque utendi potestatem recipiendam?* Si hæc equidem Presbyteris, non verò laicis conveniens habitus in solum Christum principiter ac immediatè tanquam suum principium esset reducenda,

ducenda, ne tunc quidem *activa* clavium potestas in Episcopis, ipsomet etiam Papâ, esset *immediatè* à Christo, sed *passiva* duntaxat erga claves recipiendas aptitudo. Quinimò cum primævum subiectum potestatis Ecclesiasticæ sit omnium Fidelium Cœtus, idcirco denuò percontari licet; Quo *Sacramentali* signo universus Fidelium Cœtus recepisse dicendus foret characterem à statu laicali discretivum per quem in ipso subsisteret potestas Ecclesiastica, cum ne Episcopi quidem sint capaces ad hujus potestatis usum recipiendum, nisi mediante *characterè* Episcopali Ordinis? Et quia *passiva* ad potestatis Ecclesiasticæ usum habilitas in Episcopis est ex *characterè* *Sacramentali* Ordinis, nunquid consequens erit, in ipso etiam Cœtu fidelium, oportere, *passivam* respectu potestatis Ecclesiasticæ capacitatem esse ex aliquo characterè *Sacramentali*? An ergo asseverandum erit, hanc *passivam* respectu primævæ clavium potestatis, habilitatem proximam in Ecclesia substituisse, ex nullo alio, per Christum, ejusque Sacramentum aliquod impresso, quam Baptismali characterè? Quo rursus posito, cum & *activa* clavium communicandarum potestas sit in Ecclesiâ tanquam radice ac fonte; & *passiva* ad eas recipiendas habilitas ex Christi primævâ institutione per nulum cujuscunque Ordinis *Sacramentalis* characterem subsistat, denuò datur occasio disquirendi; An non hinc foret consequens, posse clavium exercitium ab Ecclesiâ communicari ipsis etiam Regibus, nullo ultra statum politicum discretivo characterè insignitis? Hoc profectò est, quod Ecclesiâ Anglicana olim pertentaverat in ipso Rege suo tanquam Ecclesiæ Capite seu constituendo, seu recipiendo. En igitur, quò mi Elliesi, ex principio per te asserto tandem deveniremus.

6. Quare pro secundo optarem, Elliesi, ut ad animum reduceres Divini per te allegati Verbi Evangelici sacrum contextum, ubi, cum fratrem peccantem, si testes non audierit, Ecclesiæ denunciandum, & si Ecclesiam non audierit, instar Ethnicæ & publicanæ habendum, adeoque excommunicandum, Christus iussisset, mox subjunxit, penes quos stare deberet ista excommunicandi auctoritas: Amen dico vobis, (inquiens) quidquid ligaveritis super terram, erit ligatum & in cælis &c. Nunquid enim ista verba ex clarissimo tenore suo noscuntur directâ ad solos Apostolos, non ad universum, nullo characterè extra laicalem statum discretivo insignitum, Cœtum fidelium? Et ne quis possit sibi imaginari, ad Apostolos sigillatim sumptos pertinere duntaxat ea Christi verba: mox subtexit: Si duo (ex eo Cœtu Apostolico) consenserint, à Patre Eternò ipsis communicatum iri, quamcunque peterent, Veritatis Divinæ manifestationem; expressè tamen denotando, hos duos esse collegium Apostolicum sub binario seu ternario saltem numero aggregatum, & coadunatum cum nomine Christi vicario, id est, cum Apostolica, Christi nomen Vicarium in terris representantis auctoritatis, characterè. Hoc ergo Collegium Apostolicum, juxta diserta Christi ver-

ba, non universorum fidelium; nullo, seu Apostolico, seu Episcopali, seu Sacerdotali ultra statum laicalem extractivo & discretivo characterè insignitorum Cœtus, est illa Ecclesiâ, Hierarchiæ Divinitus institutæ formam præferens, sicque totam Ecclesiam quoad potestatis Ecclesiasticæ plenitudinem representans, cui pro perpetuo Ecclesiæ statu à Christo immediatè sunt Matth. 18. conceditæ claves solvendi & ligandi.

Nunquid autem pro tertio hoc ita accipiendum est, ut per istam Matth. 18. sancitam clavium potestatem eliminari debeat, quæ Matth. 16. per ipsamet etiam Christum Petro determinatè ac singulariter, in ordine ad perpetuum Ecclesiæ statum, ejusque adeò successoribus est promissa; & Joannis 21. in Oecumenico Pastoralis munere actualiter collata clavium auctoritas? Si in aliquo regno eâ lege esset in Regem à populo translata suprema politica potestas, ut certis tamen temporibus obstringeretur, convocare Generalia Statuum ac Ordinum Comitia, quorum non consultivum duntaxat esset suffragium, sed unâ cum Rege ultimè decisivum, num propterea fas esset negare, quòd Regi etiam extra Comitia esset æquè suprema auctoritas Regia, quodque Comitiorum generalium, Regis simul auctoritate stipatorum facultas politica esset major, ac sit solius Regis, absolutâ Monarchæ potestate potiuntis auctoritas? Fertur: cum in Comitij Generalibus Franciæ sub Henrico III. conscripti fuissent quidam articuli, quibus exigebatur, ut Rex Comitiorum sententiam sequi teneretur, repudiatos esse tanquam Regiæ Majestati injuriosos: quippe cum Rex non esset verus Monarcha, si superioritatis super ipso præminentiam obtinerent Comitia Generalia. Pari ergo ratione ea, quæ ex Matth. 18. cap. Collegio Apostolico seu Concilio Oecumenico, ex Capite ac reliquo Ecclesiæ Hierarchico Corpore subsistenti, Ecclesiamque Universam plenè representanti, competit indefinita solvendi & ligandi auctoritas, ita est à nobis astruenda, ut necessarium tamen sit, prosteri alteram quoque Matth. 16. Petro determinatè, cum ordine perpetuitatis, adeoque cum successionis jure, promissam, & Joannis 21. cap. actualiter collatam, æquè indefinitam clavium potestatem.

ARGUMENTUM II. Elliesij,

Hic Auctor cit. §. 1. argumentatur 2. ab auctoritate Patrum. Inter quos primus inducitur Tertullianus *Scorpiciæ* cap. 10. Memento, inquiens, claves hic Petro, & per eum Ecclesiæ reliquisse Christum. Cyprianus porro lib. de unitat. Eccles. ita habet: Loquitur Dominus ad Petrum: Tu es Petrus &c. tibi dabo claves Regni Cælorum. Et quamvis Apostolis omnibus post Resurrectionem suam parem potestatem tribuat, & dicat: sicut misit me vivens Pater &c. tamen ut unitatem manifestaret, unitatis ejusdem originem ab uno incipientem suâ auctoritate disposuit, Hoc erant utique & ceteri Apostoli, quod

fuit Petrus, pari consortio præditi honoris & potestatis. Optatus lib. 7. ait. Præferrî Petrus cæteris Apostolis meruit, & claves Regni Calorum communicandas cæteris solus accepit: id, est accepit eas, ut cæteris etiam communicarentur, personam gerebat omnium. S. Basilius Monast. Constitut. cap. 23. Petre, inquiebat Christus, amas me plus his, pasce oves meas: & omnibus deinde Pastoribus ac Magistris eandem tribuit potestatem cuius quidem rei signum est, quod omnes similiter, atque ille, ligent & solvant. Ambrosius lib. de dignit. Sacerdot. cap. 2. Quas oves, ait, & quem gregem non solum tunc B. suscepit Petrus, sed & vobiscum eas suscepit, & cum illo eas nos suscepimus omnes. Chrysostomus Homil. 79. (homil. 37. ad pop. Antioch. edit. Paris. 1581. fol. 228. litt. A.) super isthæc Christi Verba: Amas me, Petre, pasce oves meas, sic ait: Quod non ad Sacerdotes solos dictum est, verum etiam ad singulos nostrum, quibus vel minimus grex commissus est... Habet unusquisque ovem, ad pingua eam pascuâ ducat. Hieronymus denique lib. 1. contra Iovinian. ita disserit: At ipsa super Petrum fundatur Ecclesia, licet id ipsum in alio loco super omnes Apostolos fiat. & cuncti claves Regni Calorum accipiant, & ex æquo, super ebs fortitudo Ecclesiæ solidetur, tamen propterea unus eligitur, ut Capite constituto, schismatis tollatur occasio.

Responsio, ac retorsio hujus argumenti confutatoria.

9. PRIMò. Rem hanc magis elucidandi gratiâ, sciscitor ex Eliesio. An Romanus Pontifex Occidentalis Imperij iure à Græcis adempto, sive ex auctoritatis Apostolicæ plenitudine, sive (uti Auctor ille antehac confutatus contendebat) ex Senatûs, populique Romani scito & voto, sub jure hæreditario in Carolum Magnum transtulerit Imperatoriam dignitatem? Nunquid ex tunc verificabatur, eum Romanum Pontificem primitus huic Francorum Regi, & per eum stirpi ipsius masculinæ, imò toti Regno Francico reliquisse Imperialem sublimitatem? Ex quo nihilominus propriissimo loquendi modo haud evincitur, dicto Franciæ Regno primordialiter ceu primævo subjecto & principio fuisse concessum illud jus Imperatoriæ præminentia, sed hæc ita inerat Carolo, ceu primo inter Occidentales Imperatori, per eum tanquam principium & fontem propaganda, in stirpem suam masculinam Regiamque Francicam successione, ut non nisi consecutivè in-existeret Regno Franciæ: quatenus scilicet id, quod est in Capite, verè dicit esse in Corpore: sicque adeò Occidentale Imperium erat in Carolo, tanquam in Capite Regni Francici, huic verò inextiterat tanquam Corpori politico, cuius Caput fuerat Carolus. Pari proinde proportionali ratione, quando Christus compellabat Petrum: Tibi dabo claves Regni Calorum, vi istorum verborum, Petrus destinabatur in Caput sanctæ Ecclesiæ seu Regni Calorum. Unde rectè asserbat Tertullianus, hæc claves à Domino esse primi-

tus concessas Petro, esseque per eum relictas Ecclesiæ. Per hoc enim denotatur, isthanc auctoritatem ita fuisse in Petro tanquam primario ac immediato subjecto suo, ut per ipsum intelligerentur relictæ toti Ecclesiæ ceu Corpori mystico, cuius Caput constituendus esset Petrus.

Atque hoc pro secundo est ipsissimum illud, quod Cyprianus præallegatus probat ex ijs Christi verbis definitè ac determinatè ad Petrum, non ad universum Collegium Apostolicum prolatis, Tu es Petrus &c. tibi dabo claves regni calorum. Quamvis enim Christus Apostolis omnibus post resurrectionem suam teste præfato Cypriano, ævarem potestatem tribuerit, dicendo: Sicut misit me vivens Pater, ita ego mitto vos: hæc tamen potestas, in qua Apostoli universi fuerunt æquales, subsisterat ex Christi delegatione, quæ se habebat per modum duntaxat legationis personalis, expiratura proinde cum illorum personis, uti antehac ostensum fuit. Præter hanc igitur personalis legationis Apostolis communis præminentiam, Petro fuerat alia adhuc destinata ligandi & solvendi absoluta auctoritas, quæ perpetuo Ecclesiæ statui annexa, habebat in se fundatum jus successione: estque ipsissima illa intra Ecclesiam perpetua potestas Apostolica, de qua idem Cyprianus pergit dicere, Christum, ut manifestaret unitatem, hujus originem ab uno (scilicet Petro) incipientem, suâ auctoritate disposuisse. Quare gravi dignus est Eliesius animadversione, inter se confundens tum eam, quæ Matth. 16. Petro determinatè promittebatur à Christo ligandi & solvendi potestas, quæque Ioan. 12. actualiter conferebatur pastoralis Oecumenici Officij præminentia: tum illam, quæ Matth. 18. Apostolis, quæ Ecclesiam representantibus, sive Christi Vicario nomine coadunandis destinabatur solvendi auctoritas æquè indefinita, & in perpetuum duratura, id est in Concilium Oecumenicum Collegij Apostolici representativum transitura: tum eam, quæ Ioan. 20. Apostolis universis sigillatim spectatis per modum legationis personalis collata fuit, præ Apostolicæ auctoritatis potestas. De qua proinde obtinet illud Cypriani essatum: Hæc erant utique & cæteri Apostoli, quod fuit Petrus, pari consortio præditi honoris & potestatis. Ubi tamen isthæc per modum Legationis personalis cunctis Apostolis concessa prærogativa cum ipsorum personis expiravit, ex tunc nequibat illa Matth. 18. per Christum constituta solvendi & ligandi auctoritas Apostolica, Concilio Oecumenico, Collegij Apostolici representativo communicabilis esse, nisi Vicarium Christi nomen solius Romani Pontificis proprium interveniret: uti patet ex aperta littera cit. cap. 18. Matth. Quæ verò Matth. 16. ad Petrum solum directâ fuit clavium potestas, eatenus erat in successores pro perpetuo Ecclesiæ statu transferibilis, ut ex eâ inciperet origo unitatis, derivandæ scilicet ex unitate Capitûs, ceu Petræ, super quam edificanda esset Ecclesia. De qua proinde Petri, ejuisque successorum capitali præminentia, optimè

Optimè dixit Optatus lib. 7. præferri cæteris Apostolis meruisse Petrum, atque claves regni cælorum communicandas cæteris, solum accepisse. Hæc etiam est ipsissima illa auctoritas, secundum quam præ cunctis Apostolis constitutus est Petrus, ovium & agnorum Christi Pastor Oecumenicus. Ex verbis autem Ioan. 21. exaratis clarè constat, istam Petri præminentiam super cunctas Christi oves reflexivam, ipsos etiam Apostolos, utpote Christi agnos, habuisse sibi subiectos, non equidem quoad Apostolicam auctoritatem à Christo immediatè communicatam, sed quoad moralitatem actuum, ab hac quoque apostolica Auctoritate liberè promanantium, atque ut sic contentorum sub illo quocunque in terris Morali, quod Christus Petri ac Successoris ipsius indefinitè ligandi & solvendi potestatis ita subiecit, ut Episcopis quoad Ordinis characterem, & in hoc radicatum Pastoralis curæ aptitudinem, Apostolorum Successoribus, ipsa etiam iurisdictio actualis esset secundum præstatum Optatum à Petro communicanda: sicque adeo Petri Successor eatenus gerit (uti loquitur Elliesius) personam omnium Episcoporum, quatenus in ipso ceu Capite præconfinetur cuncta Pastoralis cura per ipsum communicanda ijs, quos vocat in partem suæ pastoralis sollicitudinis. Unde jam manifesta redditur præsentis Elliesiani argumenti ineptia, dum, quas Christus per varia sacrosancti Evangelij capita, tam aperte distinguit iurisdictionum Apostolicarum seu delegatæ cunctis sigillatim Apostolis, seu ordinariæ soli Petro concessæ, tum in Concilium Oecumenicum totius Collegij Apostolici repræsentativum translata potestatis species, in unum confundit chaos.

Sub quâ ipsa detestabili confusione, Elliesius pro tertio venit adhuc redarguendus, quod univèrsarum ejusmodi iurisdictionum Apostolicarum subiectum immediatum, contendat, esse Ecclesiam univèrsam, prout omnium fidelium, nullo etiam sacerdotalis seu Episcopalis characterè insignitorum Cœtum importat: dum tamen clavium potestatis Matth. 16. cap. definitæ, nec non Pastoralis officij Oecumenici Ioan. 21. per Christum sanciti auctoritas Petro definitè concessa; solvendi porrò & ligandi Oecumenica potestas Matth. 18. descripta univèrso Collegio Apostolico, quâ Ecclesiam Hierarchicam repræsentanti, Concilioque adeo Oecumenico Divinitus designata: missionis denique Apostolicæ plenitudo sub personalis legationis characterè singulari demandata, per clarum S. Evangelij textum noscitur respicere, non univèrsam fidelium Cœtum, sed vel Petrum, vel Apostolos singulos, vel Concilium Apostolicum ac Oecumenicum, tanquam subiectum immediatum. Quomodo enim aliter nisi torquendo, accipi possent illa ad Petrum immediatè ac individualiter directa Christi Verba: Tibi dabo claves &c. Pæsc Agnos meos: nec non ad Apostolos univèrsim, quâ Ecclesiam Hierarchicam repræsentantes, per Christum Matth. 18. prolatae voces: Amen dico vobis, quæcunque ligaveritis &c. uti etiam ea ad cunctos sigillatim Apostolos pronuntiata Domini Verba, sicut misit me Pater, ita & ego misit vos &

Sed quid pro quarto energiæ inesse videri potest argumento Elliesiano ex SS. Basilij, Ambrosij & Chryostomi sententijs superius allegatis desumpto, cujus tota ratio reducitur in hoc, quod Christi verba, quibus Petrum ad sui amorem præ cæteris Apostolis præexcitatum constituit agnorum suorum Pastorem Oecumenicum; proportionaliter accommodentur cunctis Prælati Ecclesiasticis, cum Petro in ligandi & solvendi potestate communicantibus non equidem secundum parem Apostolicæ iurisdictionis plenitudinem, sed secundum hujus quandam participationem? An non ineptia manifesta est, hinc velle concludere, quod iurisdictionis Ecclesiasticæ subiectum immediatum sit univèrsa Ecclesia, non verò aut Petri successor, quoad auctoritatis Oecumenicæ plenitudinem, aut Episcopi secundum hujus participationem? Undenam verò isthæc profuit participatio Pastoralis in Episcopos derivatæ iurisdictionis, nisi ex illo, in quo, nempe Petro, ejusque successore, dicta plenitudo primordialiter, juxta aperta Christi verba residet? Quæ univèrsa eleganter sanctus Chryostomus homilia 55. in Matth. cap. 16. nos edocet, inter alia disertè asseverans, Petrum esse, qui cælesti potestate polleret, & claves haberet Regni Cælorum. Quid enim clariùs dici potuisset ad designandum immediatum clavium potestatis subiectum, Petri non tam personæ, quàm officio Oecumenico annexæ?

Sed quid pro quinto, mi Elliesi, evincere niteris ex S. Hieronymo, tum parem, Apostolicæ scilicet legationis, in omnibus Apostolis potestatem, tum in uno, scilicet Petro, Capitis præminentiam, sub quâ subsisteret Ecclesiæ unitas ac schismatis tolleretur occasio, agnoscente? Nunquid ex ipsissimis ejus sancti Doctoris verbis clarè elucescit, illam missionis Apostolicæ legationem personalem in cunctis Apostolis æqualem, in hisce singulis; eam verò Capitalis præminentis potestatem in unico Ecclesiæ Capite, Petro tanquam subiecto immediato residisse? In aperto igitur est, quas Elliesi hic allegas Patrum sententias, contra Thesin tuam disertè pugnare.

ARGUMENTUM III. Elliesij.

Hic Parisiensis Doctor contendit tertio. Pro se stare sanctum Augustinum; sic namque summus Ecclesiæ sanctæ Theologus lib. de Agon. Christiano cap. 30. ait: Ecclesiæ datus esse claves Regni Cælorum, cum Petro datus sunt, & cum ei dicitur, ad omnes dicitur, Pæsc oves meas: Pergit hic S. Doctor Concione 2. super Psalm. 30. Petrum tunc gessisse Ecclesiæ personam, in figurâ scilicet Ecclesiæ accipiendo clavium potestatem; uti loquitur etiam in enarratione super Psalm. 108. & Tract. 50. in Ioan. Quod Petrus, quando claves accepit, Ecclesiam sanctam significaverit. Quibus concordat, quod tract. 118. scripsit, quod claves unus tanquam personam gerens ipsius unitatis accepit. Item tract. 124. sic ait: Cujus Ecclesiæ Petrus Apostolus propter Apostolatûs sui primatum gerebat figuratâ generalitate personam. Ecclesia ergo, quæ fundatur in Christo, claves ab eo regni cælorum accepit in Petro, id est, potestatem ligandi, solvendi que peccata.

Ad præfens institutum suum inducit præterea Elliesius Cyrillum lib. 12. in Ioan. S. Leonem sermone 3. de anniversario assumptionis suæ. Fulgentium in lib. de fide ad Petrum cap. 3. Item lib. 1. de peccatorum meritis & remissione, speciatim cap. 20. Eucherium Lugdunensem homilia de natali Petri. Gregorium I. lib. 6. Expositionum in caput 16. lib. 1. Regum cap. 3. Bedam in cap. 19. Matth. Et in cap. 21. Item lib. 4. in cap. 6. Matth. Ambrosium Aulpertum lib. 4. in Apocalypsin. Rabanum lib. 5. in Matth. cap. 16. Meldense Concilium anni 845. Palchalius, Rapertū lib. 8. in Matth. cap. 16. Hincmarum Rhemensem Epist. 13. cap. 20. cap. 36. & 47. Dungalum Diaconum in lib. contra Claudium Taurinensem, Divi Augustini testimonia transcribentem. Odonem Cluniacensem lib. 4. collat. cap. 16. Hugonem de S. Victore lib. 1. de Sacramentis cap. 26. Quorum verba in responsione proferemus ad effectum accuratioris eorundem discussionis. His superadduntur allegationes Theologorum ibidem nominatorum, prædictos Patres sequentium.

Responsio ac retorsio præacti argumenti confutatoria.

16. In primis ex præadductis S. Augustini Testimonijs unice patet, quod ea Christi verba: *Super hanc Petram ædificabo Ecclesiam meam: Et tibi dabo claves Regni Cælorum;* sint dicta Petro, quæ totius Ecclesiæ figuram seu Typum gerenti. At Capitis seu Principis est proprium, ita gerere figuram Regni, ut istud sit in ipso *representativè*. Ergo quia illa Christi Domini verba sunt dicta Petro, quæ totius Ecclesiæ figuram gerenti, oportet, ipsi Petro fuisse promissum Ecclesiæ Principatum, vi cuius in ipso seu Capite ac Principe, esset *representativè* tota Ecclesia, quæ super eundem seu Petram foret ædificanda. Hoc Divus Augustinus *tract. 124. in Ioan. circa medium* disertè tradit in hæc differens verba: *Ecclesiæ Petrus Apostolus propter Apostolatûs sui Primatum gerebat figuratâ generalitate* S. Augustini sententia, quam *tract. 50. in Ioan. proferrebat: Petrus, inquam, quando claves accepit, Ecclesiam sanctam significavit.* Quid enim aliud per hoc innuebat S. Doctor, nisi quod Ecclesia in Petro accepit claves Regni Cælorum? Quæ autem ratione Petrus significaverat Ecclesiam, nisi propter Apostolatûs sui Primatum; uti idem S. Ecclesiæ Doctor *suprà relatus dixerat?* Quid autem hinc inferatur, nisi quod claves Regni Cælorum in Petro propter Apostolatûs Primatum ita sint datæ Ecclesiæ, ut in Petro esset illa potestas, tanquam in Principe sive Capite, seu Præposito universæ Ecclesiæ? veluti apertis verbis loquitur idem Augustinus *lib. Quest. Veteris & Novi Testam. & lib. 2. de Bapt. contra Donatistas cap. 1.* Eo ipso namque, quod claves sint collatæ Petro quæ Principi Ecclesiæ, redditur hinc consequens, esse datæ Ecclesiæ in primario eius membro seu Capite. Sub quo proinde caractere verificatur de Petro, quod tanquam *unus personam* gerens ipsius unitatis, ex Capitis præminentia *trahentis originem, accepit claves.*

Secundò. Sed quid d' Elliesi, inferre tibi licuit ex hoc, quod Christus sub illis verbis: *Accipite spiritum sanctum, & juxta Cyrilli sententiam non seorsim aliquibus, sed universis Discipulis dederit virtutem abolendi à peccatis?* Num ea, quam Christus *Ioannis 20. v. 22.* Sacerdotio, atque ad eod universis isthoc caractere insignitis contulit potestatem, est huiusmodi conditionis, ut juxta ejusdem mensuram regulari debeat universa Apostolis collata auctoritas? An ergo dicere fas est, quam *eodem cap. vers. 21.* omnibus Apostolis per modum missionis personalis impertiebat auctoritatem plenariam Apostolicæ Legationis, ejus fuisse consortes cunctos Domini nostri Discipulos? Num ea etiam, quæ *Matth. 16.* Petro determinatè, ligandi & solvendi potestas indefinita, cum Regni Cælorum clavibus, quæque *Ioan. 21.* eidem Apostolorum Principi est collata Oecumenici Pastoralis muneris super cunctos Christi agnos reflexiva præminentia: nec non ea, quæ Collegio Apostolico, intrâ Concilium Oecumenicum totius Ecclesiæ Hierarchicæ representativo *Matth. 18.* est destinata ligandi & solvendi absoluta auctoritas, regulari quoque debet ex ea mensura, quam Christus *Ioannis 20. v. 22.* posuit pro largitione potestatis à peccatis absolvendi, cunctis Sacerdotibus communis? Non ineptia duntaxat, sed supra modum perniciosa est tua, d' Elliesi, argumentandi methodus, dum cujuslibet à Christo in terris seu Papatui, seu Episcopatui, seu Collegio Apostolico, Conciliove Oecumenico destinata potestatis unam videris ponere mensuram: sicque Ecclesiasticarum jurisdictionum species in unum confundis chaos, è medio taliter tollendo sacrosanctam fide Divinâ firmatam Ecclesiæ Hierarchiam.

Tertiò. Huiusmodi proinde Hierarchicæ ordinem optimè descripsit sanctus Leo, dum loco per Elliesium citato ita pro fundamento ponit Christi verba definitè ac determinatè prolata ad Petrum: *Tibi dabo claves Regni Cælorum, ut istius potestatis vim in alios etiam Apostolos transjisse, Decreti que hujus constitutionem ad omnes Ecclesiæ Principes commesse dicat: ita tamen, ut, quod omnibus erat intimandum, uni Petro singulariter fuerit conceditum, eò quod ipse cum his Ecclesiæ Rebus esset præpositus.* Quid ergo? si dixerò, à Deo cælestium orbium Conditor cum inter sidera esse constitutum ordinem, ut solem statuerit esse luminare majus, in quo ita esset vis ex se propagativa luminis, ut in lunam ac reliquos planetas, imò & stellas universas, atque hisce mediantibus, in orbem sublunarem, etiam noctu, cui præesse juhebantur, lux aliqua diffunderetur? An non hinc dicere licet, in eo luminari Majore, scilicet sole, universum tam cælestem, quam terrestrem orbem accepisse lumen, imò illuminativam quoque virtutem? An autem hinc concludere fas est, isthanc vim illuminatricem toti terrarum, atque Cælorum orbi inexistere tanquam subiecto immediato: vel potius dicere, oportet, primaviam illumina-

minatorem virtutem inesse soli, tanquam immediato subiecto, atque ex hoc derivari in reliqua sidera, imò in ipsum mundum sublunarem? Sic pariter oportet, ut, mi Elliesi, attendas ad Christi verba disertè & clarè pronuntiantis, se Petro impertire claves Regni celorum. Quidni ergo dicendum sit cum S. Leone, hanc clavium vim in Ecclesiæ Principes, Episcopos diffusam, eatenus respicere Petrum, ceu primævum ac immediatum sui subiectum, ut ejsdem, non nisi secundum quandam participationem sint susceptivi Episcopi, Petro, ejusve successori subordinati Ecclesiæ Principes?

Quariv. Juxta ejusmodi aded intelligentiam, accipiendus est sanctus quoque Fulgentius locis præcitatis dicens: Deum in persona B. Petri tradidisse ligandi, solvendique potestatem, sicque in isto fuisse Ecclesiæ datas claves Regni Celorum. Ponamus enim, per pacem Monasteriensem & Neomagensem quosdam Imperij Germanici provincias ab hoc (uti Galli prætendunt) eatenus esse divisas, ut quod Imperio & Imperatori in eas erat jus supremi ac directi domini, ex toto sit translatum in Galliarum Regem: numquid hinc dicere licet Imperij supremum Dominium erga eas provincias in Rege suo accrevisse. Francico Regno? Num verò fas est, hoc taliter accipere, ac si talis Domini subiectum immediatum esset universitas Regni Gallici, non verò Corona Regia, in qua ceu Regni ejusdem Capite, intelligeretur accrevisse Francico Regno? Sic aded, quando SS. Patres dicunt: In Petro fuisse Ecclesiæ claves Regni Celorum concessitas, non aliter id accipi debet, nisi quòd illa clavium auctoritas, dum à Christo fuit collata Petro ceu Capiti Ecclesiæ, fuerit illi consecutivè in suo Principe data clavium ejusmodi potestas. Atque hoc est, quod Eucherius Lugdunensis loco præallegato dicebat: ea Christi verba: Tibi dabo claves Regni Celorum, ad Petrum principaliter fuisse directà: cæteris autem Apostolis (per modum duntaxat legationis personalis) esse dicta: Episcopis autem & sacerdotibus consecutivè & participativè convenire ex vi Petro, ejusque successori inexistente ad suam à Christo acceptam potestatem, sub pastoralis sollicitudinis participatione, debitæque hinc ad Petri Cathedram subordinatione, communicandam reliquis Ecclesiæ sanctæ Præsulis. Et sic ligandi, solvendique potestas in Novo, non autem Veteri Testamento, secundum D. Gregorium, eatenus competit universali Ecclesiæ, ut huic tamen non in se, quâ immediato subiecto, sed, uti Beda suprâ citatus ait, in Petro tanquam unitatis personam gerente, sicque aded Capitis prerogativam præferente, claves Regni Celorum datæ fuerint universali Ecclesiæ. In quo proinde sensu locutos fuisse reliquos ab Elliesio ubi suprâ allegatos Ecclesiæ Præsules, aut Theologos, haud difficile est agnoscere ex proprijs ipsorum verbis, ad quæ Lectorem brevitas causâ remitto.

ARGUMENTUM IV. Elliesij.

EX uno, præter adversarios Parisienses Theologos, Tostato Abulensi, est singula-

ris difficultas hic expedienda, quam Elliesius movet, hunc in modum quarto argumentando. Nempe Abulensis in cap. 13. Num. quest. 48. istâ proponit quæstionem: An Communitas, seu Ecclesia possit habere exercitium jurisdictionis: & an Christus dederit claves soli Petro specialiter, vel soli Ecclesiæ, & quomodo transferatur auctoritas clavium de uno Prælate ad alium? Cui quæstioni idem Tostatus respondet, jurisdictionem quidem secundum actum cadere non posse in communitatem, sed in personam determinatam, quæ possit actus aliquos exercere, sed eam esse in Communitate secundum originem, & secundum virtutem, quia omnes personæ, quæ accipiunt jurisdictionem, ex virtute Communitatis eam accipiunt.

Responsio, ac retorsio hujus argumenti confutatoria.

IPsa inprimis verborum Christi proprietatis confodit sententiam proximè expositam. Numquid enim istorum verborum: Tu es Petrus: Tibi dabo claves, proprietatis, clarè designat, hanc clavium potestatem esse Petro, cum ordine tamen ad perpetuum Ecclesiæ statum, adeoque cum successione jure, definitè ac demonstrativè destinatam? Numquid horum quoque verborum: Paise agnos meos, proprietatis, Petrum, quâ cæteris Apostolis in amore Christi potorem, sicque cum manifestâ ad ipsam determinatione, non contingit communitatem, sed unius singularis personæ Oecumenicæ in Ecclesiâ pastorale officium denotat? Quo igitur licuit jure seu Tostato, seu Elliesio, hanc verborum proprietatem eliminare, & ad sensum Litteræ Divinæ haud consonum detorquere?

Sed singula pro secundo expendamus, quæ ex Tostato hic afferebantur. Ait enim, Videri dicendum, quòd claves sint à Christo datæ toti Ecclesiæ: quia tamen non poterat universa Ecclesia dispensare illas, cum non esset aliqua persona, ideo eas dedisse Petro, nomine Ecclesiæ. Si tamen intelligeretur, claves traditas esse Petro specialiter, non solum inconvenienter induci, quòd alij Apostoli non habuissent, sed adhuc inconveniens majus fore, quòd defuncto Petro, non mansissent claves, si soli Petro datæ fuissent, cum iste non habuisset potestatem, successorem sibi faciendû, tradendique alteri claves: quia verò Ecclesia nunquam moritura radicaliter habet claves, igitur facile hinc apparet, quomodo Petro mortuo, potuerint succedere alij Summi Pontifices in equali potestate, quia scilicet potestas clavium erat in Ecclesiâ, quæ alteri per se eligendo conferre posset eam potestatem. Ad quorum proinde pleniorum disquisitionem sciscitor vel ex Tostato, vel ex Elliesio: An dicere intendat, ad clavium potestatem ita se habere Ecclesiâ, sicuti quæcumque Respublica se habet ad potestatem politicam, ita ut hanc vel penes se retinere potuerit, vel à certam personam transferre? Numquid enim per ipsam naturæ lumen ita fuerat hominibus congenita inclinatio, ad se invicem in unam societatem politicam coadunandos, ut tamen, quia totius orbis homines convenire

C c c

haud

haud possent ad eligendum sibi unum Caput & Principem, vel ad ineundam inter se unam politici regiminis societatem, *consequenter* fuerit ipsis jus ad Nationum inter se divisionem statuendam, sicque ad singulas in singulis seu Regnis seu Regionibus formas Regiminum faciendas, Magistratufque supremos sibi cooptandos?

23. At secus res se habet circa sanctam Christi Ecclesiam, quæ una est per totum orbem, cujus etiam unitatis origo, *secundum Patrum testimonia, & diserta Christi verba*, subsistit ex unitate Capitis, non ab alio, quam à Christo *immediatè* constituti. Quod si ergo sub ejusmodi Capitis non tam *materialiter* quoad personam, quam *formaliter* quoad *Oecumenicum Pastoris officium* spectati nomine, intelligeretur Ecclesia, utpote fundata super tale officium *Oecumenicum*, tunc rectè dici posset, clavium potestatem *secundum originem* esse in Ecclesia: rectè insuper diceretur, ex hujusmodi officij *Oecumenici* cathedrâ Apostolicâ, Ecclesiæ *secundum originem* inexistente, in Petri ejusve Successorum personam profluxisse exercitium illius *Oecumenicæ* potestatis. At quis alius, nisi Christus, sanxit illud cathedrâ Apostolicæ *Oecumenicum* Officium? Cui porro, nisi Petro *definitè* ac *determinatè* (dicendo tibi *dabo claves*) Christus promisit, & postea concessit illud *Oecumenicum* pastorale officium? Quomodo rursus idem officium fuit à Christo commissum Petro, nisi quâ Petræ, super quam ædificanda esset Ecclesia, cujus figuram proinde gerere deberet Petrus, perinde ac in homine Caput, quoad regiminis *membrorum universorum*, cujus figuram gerit, *supereminenter* in se continens cunctorum humanorum actuum imperium? Quomodo denique Ecclesia per totum orbem dispersa convenire unquam potuisset vel ad unum Caput sibi eligendum, vel etiam ad normam Concilij *Oecumenici* Ecclesiam Universalem representantis, statuendam? Hujus igitur utriusque tam Capitis Ecclesiæ, quam Concilij *Oecumenici* constitutio non per ipsam Ecclesiam, sed *secundum diserta Christi verba*, tum *Matth. 16. & Joann. 21.* tum *Matth. 18. cap.* exarata noscitur per ipsummet Christum *immediatè* sancita.

24. Quibus ita se habentibus, pro tertio hunc in modum concludere licet. Quandoquidem ergo tam Capitis Ecclesiæ, quam *Oecumenici* Concilij norma & officium sit *immediatè* ex Christo, *impertinentè* reducitur in Ecclesiam ex universo fidelium Cœtu consistentem, ceu primam sui originem. Quia porro Cathedrâ Apostolicâ officium erat Petro commissum cum ordine ad perpetuum Ecclesiæ statum, ideo minimè moriebatur cum Petri personâ, sed quamdiu Ecclesia stabit in terris, ex ipsamet Christi constitutione *immediatè* transibit in quemvis ejus successorem: cujus equidem designatio fit per Collegium Cardinalium, attamen Pastoralis *Oecumenici* officij collatio, in vi prædictæ Christi constitutionis, addèque per Christum *immediatè* derivatur in personam, pro tali Christi vicario officio legitime designatam, Constat igitur, quam

impertinens sit comparatio inter Petri Successorem ac Politicum Magistratum, dum hujus scilicet in certam personam collatio, saltem *originatè* est ex hominibus, in unam Rempublicam seu Regnum olim sese coadunantibus: illius verò *Oecumenici* pastoralis officij collatio, tam *originativa* in Petro, quam *successoria* in subsequenti Romanis Pontificibus, est *immediatè* ex vi per Christum sancitæ institutionis. Et hinc dicere equidem licet, potestatem clavium esse *radicalis* in Cathedrâ Apostolicâ Ecclesiam *Capitaliter* representantis officio pastorali, quam in persona Petri, ejusve Successorum: nullatenus verò dici potest, claves Regni Cælorum esse *radicalis* in Ecclesiâ, quâ universorū fidelium Cœtum complectente, quam in officio *Oecumenico* pastorali, non solum Petri proprio, sed pro ejus Successoribus universis Divinitus constituto: huic enim ut sic *ceu formali* Capitis Ecclesiam representantis constituto, non promiscuo fidelium Cœtui universo, annexit Christus Apostolicam Cathedrâ Petræ, super quam esset ædificanda Ecclesia; uti diserta Christi verba sonant,

ARGUMENTUM V. Elliesij

Auctor iste cit. *S. 1. circa finem* argumentatur, ex præallegato *Abulensi* *quæst. 49.* Ecclesia, inquit, *suscipit Claves à Christo, & Apostoli tanquam Ministri Ecclesiæ: & nunc Ecclesia illas habet, & Prælati etiam; sed aliter Ecclesia, quam Prælati; nam Ecclesia illas habet secundum originem & virtutem: Prælati autem habent, secundum usum earum.* Dicitur Ecclesia habere *secundum virtutem* claves, quia potest illas conferre *Prælato per electionem.* Exemplum hujus rei est in *Domino rei, & usufructuario*, atque *usufructuario; nam Dominus rei habet usum reia, & confert illum usum alteri, sed non eo modo, quo habet, quia sibi reservat usum, ut proprietario, alteri concedit uti vel usufructuario, vel usufructuario, & in hoc confert Dominus, quod habet, quia Dominus rei non est usufructuario, vel usufructuario.* Conformiter in Ecclesia; ipsa enim non habet claves, quantum ad usum; omnia autem ista descendunt ex hoc, quod Ecclesiarum est aliquid, unum per se potens habere administrationem clavium, si autem per se possit administrare, non committeret alicui *Prælato.* Ex quibus Elliesius concludit ita subinferendo. Nemo enim est, qui non statim intelligat, illum habere supremam potestatem, qui potestatem habet *secundum originem & virtutem*, eum verò non habere potestatem supremam, qui tantum eam habet ab alio sibi commissam *quoad usum.* At potestas Ecclesiastica est penes Ecclesiam; Romanus autem Pontifex, cæteri que Prælati eam accipiunt ab Ecclesia *quoad usum tantummodo.* Non ergo Summus Pontifex habet potestatem in universam Ecclesiam, licet habeat in universâ Ecclesiâ, sed vice versâ Ecclesia potestatem habet in Pontificem, & quemadmodum mortuo Pontifice, alium sufficit, ita potest eum corrigere atque deponere, non quidem ipsa per se, nam universam societatem

tem Ecclesie convenire, aut judicare, non est possibile; sed per Concilium Generale, quod, cum universam Ecclesiam representet, habet universam Ecclesie potestatem in se unitam, cum præferat Ecclesie universæ habeat assensum.

Responsio, ac retorsio hujus argumenti refutatoria.

26. Nequàm directè respondeam, primo loco convenio Elliesij, percontando; An, quia potestas Regia secundum primævam sui originem lumine naturali concreatam, erat in communitate Regni, sive populi in unum regimen politicam coadunati, dicere fas sit, supremam in Regno r. g. Francico potestatem ita secundum virtutem esse in Regni communitate seu Domino proprietario, ut non nisi quoad unum sit in Rege, quæ usuario, vel usufructuario duntaxat? An hinc fas quoque sit dicere, Regem Francie non habere potestatem in universum Regnum, licet habeat usum Regiæ potestatis in universo Regno Francico? An denudò hinc dicere fas sit, communitatem Regni habere potestatem in Regem, ita ut eum possit deponere, non quidem ipsa per se, cum universam Regni societatem convenire, aut judicare, vix possibile sit, sed Comitrià generalia, quæ universum Regnum representent, habeantque universi Regni potestatem in se unitam, in vi cujus obtineant superioritatem supra Regem, ita ut eidem leges dicere possint, atque ab eodem auferre Majestatem regiam? Viderit profectò Elliesij, quomodò illa, si allverarint, essent accipienda ex parte Regis: cum enim in Comitij Generalibus Gallie sub Henrico III. conscripti fuissent quidam articuli, quibus exigebatur, ut Rex Comitiorum sententiam sequi teneretur, repudiari sunt, tanquam Regis Majestati injuriosi: & jure merito, inquit Duplex ista recitans, nam reverà non esset Rex seu Monarcha, si ei à Comitiorum sententiâ recedere non liceret, sed eorum auctoritatem suâ regiâ Majestate superiorem agnoscere deberet.

27. A fortiori igitur pro secundo, quàm Regi Francie nefas est, imponere, respectu Regni, ejusque Comitiorum subjectionem, tam iniquum est, eam Christi Vicariæ auctoritati respectu Concilij etiam *acephali* assignere. Etenim tota Ecclesiastica potestas in Novo Testamento suam habet originem ex Christi institutione, nullus verò ex toto sacro Evangelio apex ostendi potest, quo evincatur, potestatem Ecclesiasticam, secundum originem & virtutem, esse à Christo immediate & primariò destinatam Ecclesie, quæ universos fideles, etiam laicos, promiscuè complectenti. Duplex namque in sacro Evangelio *indefinita* ligandi & solvendi potestas, per quam substituit potestatis Ecclesiasticæ sphaera, noscitur per Christum constituta intra Ecclesiam à se fundatam. Una *Matth. 18.* lancata fuit à Christo, sub hisce verbis ad Collegium Apostolorum prolatis; *amen dico vobis, quicquid solveritis, aut ligaveritis su-*

*per terram, erit ligatum, aut solutum in calis. Quæ equidem auctoritas solvendi, iuxta sacrum contextum, respiciebat Apostolos, quæ Ecclesiam representantes. Hæc verò Ecclesie representatio à Christo fuerat definita ex hoc, ut Apostoli, eorumve quoad characterem seu potestatem solvendi & ligandi successores congregarentur in nomine Christi, atque adeò sub vicariæ Christi auctoritatis characterè, Romani Pontificis proprio; uti clarè docet sacer contextus. Illa igitur Ecclesie, intra Concilium vicario Christi nomine aggregatum representatæ, *indefinita* ligandi & solvendi potestas nullatenus convenit Concilio *acephalo*, Ecclesie Corpus imperfectè, nempe sine Capite representanti. Multò autem minùs competit Ecclesie, quæ universos fideles, etiam laicos, promiscuè complectenti. Altera deinde potestas Ecclesiastica describitur *Matth. 16.* sub verbis ad Petrum, seu Ecclesie Petram, prolatis; *Tibi dabo claves Regni caelorum; quicquid ligaveris super terram, & quicquid solveris super terram, erit ligatum, & solutum in calis. Quæ potestas Ecclesiastica ad Petri successores transiens, non minùs indefinita & universalis est, ac ea, quam Concilio Oecumenico Ecclesiam representanti à Christo destinatam, superioris dicebimus. Quæ proinde duæ potestates Ecclesiasticæ, una Petro, ejusque successori singulariter, altera Collegio Apostolico collectim, seu Concilio Oecumenico Ecclesiam representanti, pariter immediate per Christum impertita, utrinque est æquè suprema, perinde ac si in regno aliquo ex primæva communitatis in unum regimen conspirantis constitutione ita fuisset Regi destinatum supremum Monarchicum regimen, ut certis tamen temporibus obstringeretur, pro publico Regni bono convocare Comitia generalia, ex universis Regni Statibus coadunanda, sub ipsius tamen Regis præsentia, eâ etiam cum lege, ut Comitiorum Regem ipsum seu Caput & Præsidem includerentium, auctoritas non major esset solâ regiâ potestate, etiam extra Comitia per supremam Monarchicam Majestatem suam decernere potente. Tunc sub tali constitutione, in hoc duplex foret suprema potestas, nec adeò regiâ auctoritas dici posset inferior auctoritate Generalium Comitiorum. Pari ergo modo proportionaliter disserendum est de Summi Pontificis vices Christi in terris gerentis potestate, comparatâ ad Concilij etiam Oecumenici, ipsammet adeò, Pontificium Christi vicarium characterem importantis auctoritatem; uti multimodè patet ex antecedentibus, probabiturque subinde in subsequen-**

S. II.

Utrum major Concilij Generalis, quàm Romani Pontificis sit Auctoritas?

ARGUMENTUM I. Elliesij.

Hic Auctor argumentatur primò. Ad probandum, majorem esse Concilij præsentiam

toritas
medra
stolica
C VI
180

tim Generalis, quàm Romani Pontificis auctoritatem, sufficere, quodd à Concilio Generali Ecclesia uniuersa repræsentetur, non item à Romano Pontifice.

Responsio ac retorsio hujus Argumenti refutatoria.

29. **H**UJUS tuæ ratiocinationis Elliesi fundamentum supponis ex hoc tuo principio, quodd suprema potestas spiritalis toti Ecclesiæ in communi, non Petro, ejusque Successori, immediatè sit à Christo collata. Quod principium tuum, cum non subsistat, uti patet ex antecedente §. imò apertè pugnet cum sacro Evangelio: ideo à te desidero, ut aliquem Evangelicum textum proferas, ex quo evincatur, Ecclesiam uniuersam repræsentari à Concilio Generali, non item à Summo Pontifice.
30. Pro primo igitur ad hoc tuum intentum utique produces versus illos Evangelicos, qui *Matth. 18.* habentur exarati. Ubi, cum Christus *vers. 17.* dixisset: *Dic Ecclesiæ.* Et, *si Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut ethnicus,* mox allocutus Apostolos simul in plurali, sicque *collectim* sumptos, promisit ipsis *indefinitam* solvendi & ligandi potestatem. An non igitur in vi hujus textûs Evangelici Collegium Apostolorum, adeoque Generale, ex Prælati Ecclesiastici quoad characterem Episcopalem Apostolorum Successoribus consistens, Concilium, statuit, eatenus esse repræsentativum Ecclesiæ, quatenus ex auctoritate illâ ligandi & solvendi, ipsamet Ecclesia in ipsis intrâ Concilium in unum collectis audienda sit?
31. Verùm ex subsequenti *versu 20.* apertè constat, tale Concilium Generale constare debere ex Prælati Ecclesiastici, quoad characterem Episcopalem Apostolorum Successoribus, congregatis in nomine Christi. Neque verò istud Christi nomen vicarium ex Apostolica consistens auctoritate, alius jam portat in Ecclesia, quàm Romanus Pontifex. Sicuti ergo Concilium Generale non subsistit, nisi quatenus in ea intervenit Apostolici Romani Pontificis auctoritas, Christi nomen vicarium præferens: hinc enim ipsemet Christus *versu 19.* ad definitionem Concilij dogmaticam requisivit *Duorum* consensum, illius scilicet, qui portaret Christi nomen vicarium, & illorum *collectim* sumptorum, Prælatorum scilicet Ecclesiasticorum, qui sub hoc Christi vicario caractere essent congregati: sic proinde dici nullatenus potest, Concilium Generale *integraliter* repræsentare uniuersam Ecclesiam, nisi quatenus includit Romanum Pontificem, ejusque auctoritatem Apostolicam, vicario Christi caractere insignitam. Quare Concilium *acephalum* non nisi *incomplete* (quamdiu tamen Papatui non opponitur) nempe quoad hierarchicum Corpus, quasi *materialiter* duntaxat repræsentat Ecclesiam, cum econtra Papa sit repræsentans Ecclesiam, ad instar Capitis, in vi vicarij Christi præferentis characteris, se habentis ad Concilium

Generale ad instar formæ, Synodi quâ Oecumenicæ *formaliter* constitutivæ.

Pro secundo ex præallegato sacro Evangelico textu constat equidem, Concilio per Christi vicarium characterem, adeoque Summi Pontificis auctoritatem Apostolicam insignito, competere *indefinitam* ligandi & solvendi auctoritatem. Attamen potestas ejusmodi non minùs *indefinitè* & *universaliter* noscitur *Matth. 16.* unâ cum regni cælorum clavibus destinata Cathedræ Apostolicæ, penes solum Romanum Pontificem Petri Successorem nunc consistenti. Quomodo ergo cum veritate posset potestatis hujusmodi Ecclesiasticæ superioritas quædam prætendi ex parte Generalis Concilij erga Pontificiam, æquè *immediatam* auctoritatem Ecclesiasticam. Verum quidem est, quodd juxta *citatum versum 19.* Concilio Oecumenico ex Christi & Patris Æterni assentiâ competat omnimoda & consummata in Dogmatibus fidei decidendis infallibilitas. Num verò ista prærogativa deneganda est Cathedræ Apostolicæ, quæ est Petrus, super quam ædificatur Ecclesia, à portis inferi nunquam superanda, cum equidem sit definitus articulus fidei, quando duo in Concilio Generali, Papa scilicet vicarium Christi nomen portans, & reliquum Corpus hierarchicum ex Prælati Ecclesiastici consistens, in aliquo fidei Decreto consentiunt, jam subsistere illam consummatam *ultimatè* decisionem infallibilitatem, cum econtra nondum sit ab Ecclesia definitum, an Summus Pontifex etiam extra Concilium Oecumenicum *ultimatè* decernat ex Cathedræ suæ Apostolicæ Petræ, super qua ædificatur Ecclesia. Quâ de causâ non tam *quoad se*, quàm *secundum nos*, est in Concilio Generali quædam infallibilitatis consummatæ major prærogativa, quam sit in solo Romano Pontifice extra Concilium decernente: hæc tamen majoritas Concilij nihil aliud est, quam evidentia credibilior magis convincens ad fidei assensum præbendum Dogmati, per Concilium Oecumenicum definito: cujusmodi evidentie prudentialis in credendo majoritatem non inferre superioritatem respectu Papæ, ex ipsis terminis extat manifestum.

ARGUMENTUM II. Elliesij.

Hic Parisiensis Doctor argumentatur *secundò* Romanis Pontificibus adeò persuasum fuisse, Concilij auctoritatem esse suâ majorem, ut ultrò ipsi Concilia postulârint, tanquam necessaria ad dirimendas controversias, petierintque, aut saltem passî fuerint, sua iudicia in illis retractari. Et quidem exordiendo à B. Petro, observâsse S. Chryostomum, nihil alicujus momenti ab ipso solo actum, ac sine Concilio statutum fuisse. Cum eligendus esset Apostolus in locum Judæ, cum constitutendi essent Diaconi, cum de Legalium observatione aliquid esset statuendum, consuluisse in commune, & omnia Fratrum electioni ac iudicio permisisse. Id maxime elu-

tere in illa celebri circa Legalium observationem controversia, quae in Concilio Hierosolymis congregato, disceptata, ac iudicata, totiusque Synodi, non unius Petri nomine definita est, his verbis: *Vilum est Spiritui sancto, & nobis.*

Hoc exemplo utos fuisse Synodi V. Generalis Patres, ut ostenderent, Concilij, praesertim Generalis, auctoritatem superiorem, ac majorem esse singulorum Episcoporum, ipsiusque Romani Pontificis auctoritatem. Licet, inquit, Spiritus sancti gratia circa singulos abundaret Apostolos, ut non indigerent alieno consilio ad ea, quae agenda erant, non tamen aliter voluerunt de eo, quod movebatur, si oporteret, Gentes circumcisci, desinere, priusquam communiter congregati, diversarum Scripturarum testimonijs unanimes, sua dicta confirmaverunt: unde communiter de eo sententiam protulerunt, ad gentes scribentes: *Vilum est Spiritui sancto & nobis. Sed & SS. Patres, qui per tempora in sanctis quatuor Concilijs convenierunt, antiquis exemplis mutes, communiter de exortis haereticis & questionibus disposuerunt, certo constituto, quod in communibus de fide disceptationibus, cum proponitur, quae ex utraque parte discutienda sunt, veritatis lumen tenebras expellit mendacij. Nec enim potest in communibus de fide disputationibus aliter veritas manifestari, cum unusquisque proximi adiutorio indigeat.*

Responsio ac retractio hujus argumenti retractoria.

35. Falsò in primis supponis, Romanos Pontifices, ubi ex Cathedra Apostolica Petram decreverant, petijisse, aut saltem passos fuisse, sua retractari iudicia. Non igitur in hunc finem, sed alià ex ratione postulaverunt Concilia, tum ad reorinendam retractoriorum contumaciam, nullatenus acquiescentium Pontificis Decretis, tum ad inducendam ultimam & consummatam in rebus fidei infallibilitatem, ex Concilio per Pontificiam approbationem auctorizato subsistentem, sicque ad evidentiam, credibilitatis quoad nos, sive quoad refractarios magis convincentem introducendam, tum ad partes prudentiae, accuratorem sapientum consultationem exigentis, manifestius adimplendas.

36. Hinc igitur primo exordium sumendo à B. Petro, lubeat audire, & accuratius expendere, quos hic Apostolorum Princeps supremæ Oecumenicæ auctoritatis actus ex se solo vel exercuerit, vel saltem exercere poterit, sed ex singulari prudentiali ratione, cum aliorum consilio & iudicio pegerit. Numquid enim supremæ Ecclesiasticæ potestatis actus erat, auctoritatem suam interponere in eligendo Apostolo, sancto nimirum Mathià, in locum pravaricatoris Judæ subrogando? Hoc autem te solo facere potuisset Petrum, ex Actis Apostolorum cap. 1. ostendit S. Chryostomus Homil. 3. in Acta. An non licebat, inquit, ipsi Petro scilicet eligere (aliquem in Judæ locum?) licebat equidem maxime. Verum id non facit, ne cui videretur gratificari. Et infra: Merito primus omnium auctoritatem usur-

pat in negotio, ut qui omnes habeat in manu: ad hunc enim Christus, & tu aliquando conversus confirma Fratres tuos. Item Homil. 4. Quid est, ait, cum aliquis undecim commanem vocem edebat, at Petrus omnium erat os, sed adstant illi undecim, testimonio suo comprobantes ea, quae ab illo dicebantur. Nunquid actus supremæ Oecumenicæ potestatis sunt, quod ad Petrum factus sit recursus pro Ecclesiastico Dogmate decidendo, & quod in hujus decisione per Concilium faciendâ per Petrum fiebat tum propositio, tum sententia post consultationem prolatio, cui reliqui fideles universi, ipsimet Apostoli acquiescebant? At Theoderetus in Epist. ad Leonem Papam sic habet: si Paulus præco veritatis, tuba sanctissimi Spiritus ad magnum Petrum cucurrit, ut is, quæ antiochia de institutis Legalibus contendeant, asserret solutionem, multò magis nos, qui abjecti sumus, & pusilli, ad Apostolicam vestram Sedem currimus, ut Ecclesiarum uberibus medicinam à vobis accipiamus. En igitur pro Dogmatis alicujus decisione recursus esse habitum ad S. Petrum: quem porro in Concilio desinit, vè pronantiasse, probare licet ex Actis Apostolorum, firmatque S. Hieronymus in Epistol. ad Augustinum: Cum magna, inquit, super hoc verbo oriretur questio, Petrus solida libertate: Viri, inquit, Fratres, quoniam ab antiquis diebus in nobis elegit Deus per os meum audire gentes verbum Evangelij, & credere: & qui novit corda Deus, testimonium perhibuit, utans illis Spiritum sanctum, sicut & nobis; & nihil discrevit inter nos & illos, fide purificans corda illorum. Nunc autem quid tentatis Deum, imponere jugum super cervicibus discipulorum, quod neque patres nostri, neque nos portare potuimus. Sed per gratiam Domini nostri Jesu Christi credimus salvari, quemadmodum & illi. Tacuit autem omnis multitudo, & in sententiam ejus laudibus Apostolus, & omnes simul Presbyteri transierunt. Nunquid præterea Oecumenicæ supremæ potestatis actus proprius est, Ecclesiam aliquam dotare prærogativâ Sedis Episcopalis, ac in hac influere certam quandam personam? Hoc autem fecisse Petrum, scribit S. Chryostomus in Ioan. Homil. ult. super illa verba: Sequere me, ita disserens: Quod si quis percontaretur, quomodo igitur Iacobus Sedem Hierosolymis accepit? Responderem, hunc præposuisse Petrum totius orbis Magistrum. Nunquid denique supremæ Oecumenicæ auctoritatis actus est, ordinare totius orbis Ecclesiastica negotia? At S. Chryostomus Homil. 21. super istis verbis Act. 9. v. 32. Factum est, cum Petrus transiret per omnes: sic ait. Quemadmodum dux in exercitu obambulans considerat, quæ pars sit coadunata, quæ ornata, quæ suo adventu egeat. Vide ubique illum, scilicet Petrum circumcurrare, & primum inveniri.

Sed quo jure pro secundo nititur Ellicius ex V. Generali Synodi Patrum sententiâ superius adductâ ostendere, ac si Concilij auctoritas major ac superior esset Romani Pontificis auctoritate? In hæc sententiâ dicunt præfati Patres, Spiritus sancti gratiam in singulis abundasse Apostolis, ut non indigerent alieno consilio, non tamen voluisse, nisi auditis alio-

na, Synodi quod
situa.
egato lato
m, Concilio per
n, adque Sum
Apostolicam
ligandâ
en pcedit
z utroque
gni calor
osolica, per
Petri Succ
do ergo
modi En
tendi ex
fificiam, p
fificiam. Ven
tatum ver
hrifi & Pa
minimo
dei decida
arrogari
olica, quæ
Ecclesia, à
cum equid
uando duo
ceat vicari
quam Corp
Ecclesiastic
conferre, p
tam ultim
n econtra
n Summ
Oecumenic
edra: suæ
tur Ecclesi
quàm
i quædam
prærogati
fice extra
majorita
videntia
dei adent
cilium Oec
entia præ
non infere
ex ipsis

Veritas
centra
Ecclesia
CCLVI

M II. Ellic
argumen
ibus ad
atem esse
ia post
endas co
palli fuer
te quidem
S. Chry
ab iplo
fuisse. C
Judæ, cum
cum de
stacuen
omnia F
le. Id mag

aliorum ex S. Scriptura argumentis, suam confirmare sententiam. Num ergo ex hoc, quod Apostoli ex se ipsis solis ob singulares rationes prudentiales facere noluerunt, fas est asseverare, ipsis defuisse potestatem, quam desertis tamen verbis contestantur dicta Generalis Synodi Patres, ita ut dicant, ipsos non indignasse alieno consilio ad ea, quæ agenda erant? Num ex eo, quod ejusdem V. Synodi Patres imitati sint antiquorum exempla, ad veritatem indagandam ex communibus de fide disceptationibus, valde idoneis ad repellendos refractarios, malevolentiumque oblocutiones retundendas, hinc inferre fas est, Concilij auctoritatem superiorem esse Romani Pontificis auctoritate? Quantumvis enim aliquam *quoad nos* infallibilitatis majoritatem in Conciliari, per ipsum Romanum Pontificem approbato, Decreto haud negemus, evidens tamen apparet ineptia in illa Ellicij illatione.

ARGUMENTUM III. Ellicij.

38. **H**ic Theologus argumentatur tertio. Quoties in Ecclesia majores ac graviores sunt exorta controversiæ, semper fuisse congregata Concilia. Ad quid autem fuisset necessarium, illi hæc congregari, si solius Romani Pontificis auctoritas superaret Concilij auctoritatem? Imò ipsosmet Pontifices Romanos etiam post judicium suum ultro postulasse Concilia uti necessaria. Sic enim Clerum Romanum tempore Cypriani *recurrisse ad collationem consiliorum cum Episcopis, Presbyteris Confessoribus factam, quoniam nec firmum posset esse Decretum, quod non plurimorum habuisset consensum.* Sic Julium ad Orientalium dissidia finiendam ad Athanasij causam judicandam, nec non ad fidem confirmandam, affirmare, Concilium necessarium esse, atque ad illud invitare Eusebium, & ejus socios. Sic etiam Liberium testari, se ad eandem causam judicandam petijisse Concilium. Et in litteris ad Constantium iterum id enixe postulare, atque illà de causâ mittere ad eum Legatos, & cum in Imperatoris conspectum venisset, iteratò renovasse eandem postulationem, interrogantiq; Imperatoris ministro, *quæ pars Orbis est Liberij?* non respondisse, se supra Concilia esse, suamque auctoritatem omni aliâ majorem esse, sed tantum dixisse, etiam si solus sit cum paucis, non ideo causam fidei minui: quoniam tres tantum fuerunt, qui Nabuchodonosori restitère, Damalum, & alios Episcopos Occidentales post Aquilejensem Synodum Imperatori Theodosio scribentes, ad componendas Orientis res enixe postulare Synodum Generalem, asseverando, se non prærogativam examinis sibi vindicare, sed tantum consortium *communis arbitrij.*

Responsio ac retorsio hujus argumenti refutatoria.

39. **D**E quo Concilio, an *acephalo*, vel *complete* Oecumenico loqueris, Ellicij, dum in-

fers, non fore necessum, congregare Concilium, si ejus auctoritatem superaret solius Romani Pontificis auctoritas. Si sermo tibi sit de Concilio *acephalo*, merito dicitur, Pontificis Romani auctoritatem ipso esse eatenus superiorem, ut ejus congregatio nunquam possit esse necessaria extra casum dubietatis, vel nullitatis de Papatu, uti hæc patent *ex antecedentibus.* Quod si ergo sermo sit de Concilio *complete* Oecumenico, id nescitur, minime subsistere posse absque vicario Christi caractere, adeoque Romano Pontifice. Quomodo ergo dicere fas esset, solius Romani Pontificis auctoritatem superare suam ipsamet auctoritatem, in Concilio Oecumenico importatam? Quæ verò sit ratio necessitatis, ut Romani Pontifices etiam post judicium suum, ultra quandoque postulare, imò ipsimet convocarent Concilium Oecumenicum, id partim liquet *ex antecedentibus*, partim exponetur *subsequentibus.*

Primo igitur aliud est dicere, non posse Romanum Pontificem se solo dirimere fidei controversias: aliud verò est, ipsum nolle, ex varijs rationibus prudentialibus, plerumque ac ultimate id facere absque Concilio. Prius dicere, pugnet cum sanctæ Ecclesiæ praxi. Quoties enim Romani Pontifices fidei dissidia, etiam extra Concilium, diremunt, *auctoritative* condemnando seu hæretes, seu errores circa fidem suscitatos? Quam parum universa semper approbavit Ecclesia Catholica, nititurque Christi verbo, Cathedram Apostolicam Petri, ejusque successorum appellans Petram, lupet quam adificaretur Ecclesia, jubentisque propterea, ut Petrus confirmaret Fratres suos. Num verò congruit affirmare, Cathedrâ Apostolicâ Petri non esse locum nisi in Concilio? Quid ergo, si Petri successor, Romanus Pontifex extra Concilium decernat ex Cathedrâ suâ Apostolicâ ceu Petrâ fidei, an non firmum tuæ stabit judicium cum infallibilitate veritatis fidei, ita ut super tale Decretum per veram fidem tunc eatenus sit ædificanda Ecclesia, ut portæ inferi adversus ipsam minime pollint prævalere? Quando igitur, haud obitane illâ firmitate Petræ, Romani Pontifices post judicium suum expetebant, & convocabant Concilium Oecumenicum, id ex varijs rationibus prudentialibus, *libere & spontaneè* faciebant. Sunt enim nonnulli eatenus refractarij, ut per summam pertinaciam ac proterviam non acquiescant Romani Pontificis judicio, quorum adeo temeritatem frangere, necessum est Concilij Oecumenici ultimâ decilivum arbitrium. Sunt alij in Ecclesia Dei, qui, dum ex nascentibus hæresibus, statum politicum vel maximè turbate consuetis, varios sibi confingunt respectus prudentiæ carnis ac mundi potius, quam sacre Religionis convenientes, quorum rationibus politicis Romanus Pontifex nunquam satisfaciet, merito proinde confugiens ad alylum Concilij Oecumenici, in quo Præsules ex universo Christiano orbe aggregandi, consultant

sistent de remedio Statui tam Ecclesiastico, quam politico deservire idoneo. Sunt ex Catholicis viri etiam docti, qui hæcenus docuerunt, Pontificem Romanum non loqui ex Apostolica Petri Cathedrâ seu fidei Petrâ, nisi intrâ Concilium Oecumenicum, hujus scilicet Decreta *Conciliariter auctoritative* confirmando. Quæ sententia, cum à nullo adhuc Concilio Oecumenico sit damnata, rationem prudentialem præbet, ut ad ejus sententiam Auctores plenæ quieti restituendos, in fidei controversiis Romani Pontificis convocent Concilium Oecumenicum. Sunt insuper, qui fatentur, Romani Pontificis in fidei rebus judicium autoritativum ejus equidem esse ponderis, ut temerarium sit, ipsi contradicere, quo tamen non attento, ut vult reperitur, qui hoc periculum parum avertunt, negando Papæ infallibilitatē irreversibilem. Qui proinde ne pereant in hoc articulo, quisquis enim amat periculum, peribit in illo: ideo Romani Pontifices huic discrimini obviare volentes, tum ex singulari ratione prudentiali, tum ex sancta charitate remedium pro ipsis quaerunt ex Concilio Oecumenico, cujus judicium decisivum, Papæ consensu *auctoritative* roboratum, negare minimè audent, esse irreformabile. Sunt ex simplicioribus Catholicis, qui auctoritatis Pontificiæ peritiam non habentes, in fidei controversiis tenent judicium suum suspensum, quod sique noscitur facta decisio per auctoritativum Concilij Oecumenici Decretum. Quorum adeo simplicitati Papa condescendendo, meritò sollicitus est de Synodi Oecumenicæ ultimato Decretum. Sunt denique ex viris Catholicis, iisque doctis, qui profitentur, Romanum Pontificem extra Concilium equidem Oecumenicum in rebus fidei definire posse ex auctoritate Cathedræ Apostolicæ, seu Petræ fidei: attamen, quia habetur ab universâ Ecclesiâ receptus fidei articulus, quod Decretum Concilij Oecumenici à Papa confirmatum obtineat firmitatem infallibilitatis omnimodè consummatæ: cujusmodi certitudo quoad se meo judicio est quidem in dogmate per solum etiam Papam sancito; quia tamen hoc non ita clarè extat definitum, ideo quoad nos, vel saltem, secundum plures Theologos Catholicos, consummata fidei certitudo, seu prudentialis credibilitatis evidentia non æquè convincens, est in Decreto decisivo solius Papæ, quam ejusdem intrâ Concilium decernentis, sive *Consultare* Decretum *auctoritative* confirmantis. Atque hæc minimè postrema ratio est, cur Romani Pontifices etiam post judicium suum conscribere soleant Concilium Oecumenicum ex universi Christiani orbis Præsulibus Ecclesiasticis sub suo vicario Christi caractere coalescens.

40. Quibus ita constitutis, pro secundo progredimur ad singula, quæ Eliesius hic produxit, expendenda. Quando namque Clerus Romanus tempore Cypriani asseruit: Non posse firmum haberi decretum, quod non videatur habuisse plurimum consensum; unice ex hoc evincitur, fig-

mitatem decreti in rebus fidei quoad nos, maxime in ordine ad protervos convincendos, consummatam stare ex conciliari consensu, per Christi tamen vicarium nomen, seu Apostolicam Romanam Pontificis auctoritatem firmato. Quæ ratio, & causa est, cur Julius ad fidem confirmandam, aliasque causas tractandas, Concilium affirmavit necessarium, non ex eo, quod Romanus Pontifex ex Petra, super quam ædificata est Ecclesia, seu Cathedra Apostolica definiendo, non obtineat infallibilitatem, sed quod cum efficacia convincendi protervos non sit omnino ultimata evidens, Papam decrevisse ex cathedrâ, si se solo, ac extra Concilium sanciat aliquod fidei dogma. Libenter igitur damus, Papæ unâ cum Concilio convenire specialem, seu magis quoad nos convincentem, auctoritatem, quæ tamen non potest importare superioritatem super Papam, eo ipso, quod decreti intrâ Concilium Oecumenicum lati, & à Papa firmati firmitas involvat ipsam Papæ auctoritatem, vicarium Christi nomen præferentem, seu formam essentialiter sui constitutivam.

41. In Liberij ad Constantij Imperatoris ministros responso specialis later energia, dum petendo Concilium ajebar: *Etiamsi solus esset cum paucis, non ideo minuendam fore fidei causam.* Per hoc enim significatur, Papæ auctoritatem in Concilio universaliter quidem indicto, sed ex paucis Episcopis comparentibus coadunato, vicariique Christi uni Papæ inexistente caractere insignito, prævalere cunctorum Episcoporum, ipsi non consentientium suffragijs, juxta Christi Domini effatum, fidei decretis *Conciliariter* sub vicario suo nomine factis omnimodam attribuentis firmitatem, ex sua assistentiâ sanctè promissâ, ubi duo, vel tres in nomine suo per auctoritatem Apostolicam representato fuissent congregati.

42. Quandò denique Damasus cum Episcoporum Occidentalium Synodo Aquilejensi petijt consortium communis arbitrij Orientalium quoque Antistitum, dicendo, se non prærogativam examinis sibi vindicare, quibus verbis eatenus asserbat paritatem inter Orientales & Occidentales Episcopos, eorumque Synodos, ut consortium tamen communis arbitrij non prius utrinque firmum asseveraret, quam Suis Pontificis auctoritas, Concilij Oecumenici substantialis forma accessisset. Et hinc neque Occidentalium, neque Orientalium Episcoporum singularia arbitria, imò ne communis quidam universorum Antistitum arbitrij consortium fuisset prævaliturum, nisi ex accessu Pontificiæ auctoritatis commune hujusmodi arbitrium confirmantis.

43. Sed quid pro tertio evincere nititur Eliesius, quod Siricius Papa noluerit derogare decreto Synodi Capuensis causam Bonosi demandantis fuitinis Macedonibus Episcopis? Si Parlamentum Regium fecit decretum, cujus judicandi, & immutandi formam sibi haud convenire, Rex asseverat, num ex hoc arguere licet Parlamentum super Franciæ Rege superioritatem,

superioritas
cathedra
apostolica
GVI

tem, vel potius ejusdem in Parlamenti sui auctoritate manuenendâ superiori auctoritatem?

44. Quando insuper Innocentius I. ad motas in Chrysoftomum componendas turbas, Synodum censuit necessariam, ad Clerum Constantinopolitanum rescribendo: *Solam Synodalem cognitionem posse hujusmodi procellarum impetus retundere. Quid hinc inferatur, nisi quod protervia malevolorum eodisque tunc invaluerit, ut nulla etiam Pontificia auctoritas penes ipsos locum esset habitura, ideoque Synodalis cognitio ad procellarum tunc prævalentium impetus retundendos esset necessaria?*

45. Par protervia erat penes Nestorianos, quorum hæresin propterea Cælestinus I. non solâ Sedis Apostolicæ auctoritate suâ, sed Concilij Generalis decreto censuit superandam, fretus verborum Christi insuperabili infallibilitate, promittentis in Evangelio, *ubi duo vel tres congregarentur in nomine suo* (vicario nempe Christi charactere Romani Pontificis proprio) *ibi se fore in medio eorum.* Præadducta igitur Summorum Pontificum exempla minimè probant Concilij, præsertim *acephali*, super Papâ auctoritatem, sed unice ostendunt, in hæresibus, aliisque moribus Ecclesiasticorum eodisque subinde prævalere proterviam, ut solâ Papæ auctoritate superari nequeat, sed opus sit Concilio Generali, per vicariam Christi auctoritatem Pontificis propriam munito.

ARGUMENTUM IV. Ellicij.

46. **H**ic Author argumentatur quartò ex S. Leone Summo Pontifice, qui in causâ Eutychemis, licet Flavianus crediderit, Synodum Generalem non esse necessariam, nihilominus Concilij celebrationi annuit, atque ad Synodum indictam Legatos misit. Cum porrò Synodus Dioscori nefarijs artibus compulsâ, perperam judicasset, sanctus Leo non statim in irritum misit ejus decreta, quod utique fecisset, si auctoritatem suam Concilij potestate superiorem credidisset, sed nullum aliud huic malo remedium esse, ratus est, quam Concilij alterius Generalis celebrationem. Obtentâ demum Synodo, & Chalcedone habitâ, Eutychemis causâ supremo judicio terminata est. Quis autem credat, Leonem, aut Concilia Generalia postulasse, aut sua judicia in ijs retractari permisisse, si suam auctoritatem Concilij auctoritate superiorem fuisset arbitratus? Testatur etiam Leo in *epistola ad Theodoritum post Synodum scriptâ*, judicium suum post Synodi confirmationem magnum accepisse robur, nec posse jam convelli, vel ullatenus labefactari. Ergo non existimavit, judicium suum æqualis fuisse ponderis cum judicio Synodi.

47. Insuper Felix III. & Gelasius I. ad dammandum Acacium Constantinopolitanum, non suam, sed Concilij Chalcedonenis auctoritatē adducunt, eò quòd Acacius jungeret se Eutychemis in Synodo Chalcedonenli damnatis, sicque particeps criminis, factus sit confors & poenæ; uti loquitur Gelasius in *epistola nona*: qui *epistolâ quartâ* scribit etiam de suo Antecessore,

executorem fuisse veteris constituti, non nova constitutionis auctorem, atque hoc maximè decere Præsulem, ut quoslibet secundum regulam hæreses ante damnatos, à Catholica discernat communione. Num verò ita se gessissent Pontifices, nisi auctoritatem Concilij suâ superiori existimassent?

Vigilius quoque Papa in causa trium Capitulorum non potuit ad eorum damnationem compelli, nisi auctoritate Concilij Generalis, uti testantur Italiæ Clerici in *litteris ad Legatos Francorum Constantinopolim euntes*. Cum proinde quinta Synodus Generalis de tribus Capitulis judicium postea tulisset, repugnante, ac resistente Vigilio, ejus tamen decretum vim habuit, coactulque fertur ipse Vigilius, tandem ei consentire.

Agatho denique Romanus Pontifex in dictâ Synodo Generali propter Monothelitarum causam, non deprecatus est, eam minimè fieri, eò quòd in Synodo Lateranensi Præside Martino I. videri posset causa jam judicata, sed ultrò ad eam mittit Legatos, eamque necessariam fuisse, fatetur in *epistola Synodica*.

Responsio, ac retorsio hujus argumenti confutatoria.

Dum contendis Ellicij, Romanos Pontifices, speciatim S. Leonem, non asseruisse, judicium suum esse Concilij judicio superius, verissimum dicis, si sermo tibi sit de Concilio completo Oecumenico per vicariam Christi nomen, Papæ in terris proprium subsistente. De hujusmodi namque, non *acephalo* Concilio procedunt exempla à temerè allegata, quibus probantur Summi Pontifices in majoribus causis fuisse solliciti de convocandâ Synodo, ad eam taliter mittendo Legatos suos, ut ejusdem decreta tandem firmarentur Apostolicâ Papæ auctoritate. Dum verò inducis eundem Leonem gloriantem, quòd judicium suum ex Synodi confirmatione magnum robur accepit, tibi met contradicere evinceris, quando prius asseverabas, Leonem sua judicia in Concilij retractari permisisse. Sed his missis, ad rem progrediamur.

Primo igitur, si judicium Papæ in causis fidei sit ex Cathedrâ Apostolicâ, seu Petrâ, super quam ædificatur Ecclesia; quomodo fas esset, tale judicium dicere subiectum errori, nisi Ecclesia unâ cum Petrâ, super quam à Christo dicitur ædificata, sub tali fidei errore superaretur à portis inferi? Sicuti verò istud pugnat cum disertâ Christi pollicitatione, sic prorsus dicendum est, judicium Papæ ex Petrâ Cathedrâ Apostolicâ in causis fidei ultimariò decretorium, tantæ auctoritatis esse, quanta nequi terris major esse. Quia verò secundum nos non tam evidens est ac certum, quòd Petri judicium extra Concilium sit ex Petrâ, super quam ædificatur Ecclesia, ideo secundum nos, præsertim in ordine ad vincendam hæreticorum proterviam, major est evidentia omnimodæ & consummatæ in fidei decretis infallibilitatis, si unâ cum Concilio per vicarium Christi nomen suum formaliter Oecumenico decernat, quam si se solo extra

eiusmodi Concilium definiat. Et hæc causa est, cur Summi Pontifices, ipsemet etiam S. Leo, causas fidei existimavit, rejiciendas esse ad Concilium Oecumenicum suâ Christi vicariâ autoritate insignitum, dum protervia hæreticorum se opposuerat Papæ judicio, ex Synodi Oecumenicæ accessu, quoad nos recepturo credibilitatis evidentiam majorem, seu magis convincentem ad fidei assensum eidem præstandum.

Secundò igitur ipsissima hæc ratio est, cur Felix III. & Gelasius I. in damnando Acacio Constantinopolitano, autoritate Concilij Chalcedonensis usi fuerint, ne utriusque ambigendo, quin omnes complices, damnatæ semel pravitatei communicatores, pari censerentur sorte. Quia proinde Eutychemorum in Synodo Chalcedonensi condemnatio, hæc subsisteret absque autoritate Pontificiâ, decretis Conciliaribus Apostolicæ Cathedræ robur impetiente: idcirco præacti Romani Pontifices in damnando Acacio, ita insistebant Concilij Chalcedonensis autoritati, ut hæc tamen simul importaret Cathedræ Apostolicæ firmitatem, sicque decreti Conciliaris, simul & sui proprii essent executores.

Tertio. Res ita se habet circa Vigilium Papam in causâ trium Capitulorum, a Concilio Constantinopolitano, quintâ Generali Synodo damnatorum. Nempe uti testantur litteræ Cleri Italici ab ipsomet Eliesio allegatæ, Vigilus Papa nullatenus acquieverat, ut ea Capitula sine Synodi Chalcedonensis mentione damnarentur. Quia proinde Capitula illa non erant circa causam fidei, sed de certis personis damnandis, de quibus in Chalcedonensi Concilio nihil continebatur; veluti S. Gregorius lib. 3. epistola 37. ad Constantium Mediolanensem scribit. Ideo ex reverentia erga Synodum Chalcedonensem, noluit Papa se solo damnare illa Capitula. Ubi equidem quinta Synodus Generalis eam ob causam Constantinopoli congregata, resistente Romano illo Pontifice, eodemque contra obnitate, fuerat absoluta, pro tunc Synodus ista non erat in censu Concilij Oecumenici, quodisque eidem tandem accesserat Vigilij consensus approbatorius: ex quo primùm incipiebat potiri titulo Synodi Oecumenicæ quintæ, pollebâtque autoritate, toti Christiano orbi, sub plena infallibilitatis luce, inde elucescente, ut vel hinc appareat, quanta vis sit in Sede Apostolica; uti hæc fusè probat Baronius in *Annalibus Ecclesiasticis* anno 553. n. 219.

Quartò denique notatu dignissimum est, quam ob rationem Agatho Romanus Pontifex causam Monothelitarum in Synodo Lateranensi præside Martino I. jam judicatam commisit judicio Synodi Orientalis, cui per suos præsidebat Legatos. Hujus namque sui facti rationem in epistola Synodicâ reducit ad hoc, ut scilicet veritas in ancipiti adhuc posita staret &c. Quibus verbis non insinuabatur, ipsi Agathoni fuisse dubiam veritatem à Martino I. jam definitam: sed quod alij, præsertim Orientales, essent in ancipiti, quibus

proinde, oportuit, clarescere veritatem ex Concilij omnium judicio Oecumenici definitione. Et hinc consequitur, judicium Papæ ex Cathedra decernentis ita certum esse, ut Agatho Papa minimè dubitavit, Martini I. judicium comprobatum iri à Synodo Oecumenicâ, suæ auctoritatis caractere insigniendâ: nihilominus quia secundum nos major est credibilitatis evidentia in Concilij formaliter & completè Oecumenici, quam Papæ extra hoc statuentis decreto, idcirco, ut veritas adhuc in ancipiti posita clareret, & eam ferventer amplectentibus robur accresceret ex luce evidentie ad positivè credendum magis convincentis, Agatho Papa lubens amplectebatur Synodi Generalis indicationem pro Monothelitarum causâ, ex fidei principijs dijudicandâ.

ARGUMENTUM V. Eliesij.

Hic Parisiensis Doctor argumentatur 55. Missis plurimis alijs Pontificum Romanorum testimonijs, quibus centies ipsi profitebantur, se nihil quidpiam momenti definire, aut agere posse sine Concilij auctoritate; unum esse instar omnium Innocentium III. qui Philippo Rege petente, ut sibi liceret cum uxore divortium facere; responderat, se id sine Concilio Generali facere non posse, lib. 3. Regist. 15. epist. 104. Gregorium X. quoque in indicatione Concilij Lugdunensis agnosceret, se solum sine Concilio non sufficere ad res Ecclesiæ restituendas. Similia repetere Clementem V. in epistola ad Philippum Francorum Regem. Denique missis alijs, Romanos Pontifices ad Lutheranorum, Calvinianorum, aliorumque Novatorum errores peremptorio judicio damnandos, Concilij Generalis auctoritatem necessariam esse, credidisse, nec conquestos fuisse, rem à suâ Sede judicatam in Synodo Tridentinâ iterum examinari, ac de novo judicari. Non ergo putasse, suam auctoritatem majorem, aut superiorem esse auctoritate Concilij.

Responsio ac retorsio hujus argumenti confutatoria.

Veritati minimè consonat, Romanos Pontifices centies fuisse professos, se nihil quidpiam momenti definire, aut gerere posse sine Concilij auctoritate. Nam primò Innocentius III. meritò negabat, sibi licere matrimonij legitimi solutionem à Philippo Rege expetitam, quippe juri Divino contrariam, & ideo loco citato asseruit, se hoc faciendo, incursum non mundanam duntaxat infamiam, sed Divinam quoque offensam cum periculo officij forsan & ordinis sui. Si enim hoc jus Divinum pernegasset, sanctæ fidei temerata reus, atque adeo ab ipsomet Christo, ceu membrum ab Ecclesia abscissum, exauctorandus fuisset. Unde ne Concilium quidem Generale hoc facere potuisset, sicque proinde Innocentius ad Generalis Synodi deliberationem confugiebat non eam ab causam, quod

quod talis juris Divinæ fide sancitū tollendi potestas esset in Concilio, sed quod Philippus sibi, Pontifici, non esset acquieturus, merito adeo ad Concilij Generalis definitionem ablegatus.

57. Par est ratio in responso Gregorij X. dum ob potentiorē resistentiā pertinaciæ seu proterviæ verisimiliter jungendam, recurreret ad Concilium Generale, utpote quod polleret auctoritate *idūm credibilitas evidentiam magis centem quoad nos, & in ordine ad proterv. præcipue superandos* majore: quæ tamen majoritas respectu Papæ, utpote sub accessu suo auctoritativo, Concilij, decretum formaliter & completè Oecumenicum reddentis, haud importabat superioritatem; uti ex antecedentibus constat.

58. Hæc ipsa denique majoris, seu magis ad credendū convincentis, prudentialis credibilitatis evidentiam, ex Concilij Universalis auctoritate resultantis ratio, fuit in causa, ut Romani Pontifices ad Novatorum errores peremptorio & ultimato judicio damnandos, Concilij Tridentini à semet convocati & firmati auctoritatē expetierint, minimè conquesti, rem à sua Sede judicatam de novo judicari in Synodo, sed omninò certi, suum prævium ex Cathedrâ Apostolicâ Petrâ in rebus fidei factum judicium esse ratum habendum, & ultimè firmandum à Concilio, per suum Christi vicarium nomen insignito.

59. Sed videamus pro secundo, quid momenti adferat Ellicius ex Divo Augustino scribente *Epist. 162.* Donatistis Romæ à Pontifice, & Episcoporum ibi præsentium Synodo proscriptis superfuisse conjugium ad plenariam seu Oecumenicam Synodum. Hujus Doctoris sententia ita se habet: *Ecce putemus, illos Episcopos, qui Romæ judicârunt, non bonos fuisse judices, restabat adhuc plenarium Ecclesie universæ judicium, ubi etiam cum ipsis judicibus causa posset agitari, ut, si malè judicasse convictri essent, eorum sententiæ solverentur.* In quibus adeo verbis D. Augustinus sub hypothese non assertâ, sed positâ, abstrahendo à Papæ ex Cathedrâ suâ Apostolicâ sancientis definitione, eatenus supponit Episcoporum novemdecim in Donatistarum causâ Romæ judicantium ob repentes fortassis errores, ut hos asseveret corrigendos ex plenarij Concilij, Pontificio Christi vicario characterè insigniti & firmati ultimatis sanctionibus. Et hinc sub ea probabilitate, juxta quam nonnulli etiam Catholicij Doctores asseverant, Papam non nisi in Concilio Oecumenico sententiam ultimè decisivam eloqui ex Cathedrâ suâ Apostolicâ Petrâ, super quam edificata est Ecclesia, dicere equidem licet, non esse quempiam obnoxium extremæ hæreticorum seu schismaticorum propriæ pertinaciæ, dum Papæ extra Concilium definienti refragatur, tamen huic contradicendo in fidei Decretis, sit obnoxius periculo erroris cum fide pugnantis. Unde plus non evincitur, nisi quod Synodi Generalis per auctoritativum Papæ accessum stabilitæ, secundum nos, sive secundum certitudinem universim ab omnibus Orthodoxis comprobandam, sit auctoritas

ad fidei assensum sub hæreseos censurâ magis convincens, credibilitatiquæ actus contringentis ponderosior evidentia prudentialis, quàm sit in Papa solo extra Concilium decernente. Juxta quem sensum tenet quoque sententia D. Augustini *lib. 2. de Bapt. c. 4.* inquit, *Universum partibus semper optimo jure præponi: id est, totum & completum Ecclesie Corpus Hierarchicum, ex Capite Summo Pontifice, ac reliquis membris Hierarchicis, Prælati Ecclesiasticis, intrâ Concilium Generale, unanimi consensu definientibus consistens, plus habere ponderis ad credendum sub evidentia prudentiali convincentis, quàm sit solius Papæ extra Synodum Oecumenicam decernentis. Cui consonat S. quoque Hieronymi in *Epist. 87.* exarata assertio: *Si auctoritas, inquit, queritur, Orbis major est Vrbe, secundum nos scilicet, quibus in dogmaticis sanctionibus notum est, fidei esse articulum à Concilio Oecumenico per Papam consolidato definitum, dum tamen ex solius Pontificis Decreto necdum habetur consummatæ infallibilitatis decisio ultimata.**

ARGUMENTUM VI. Ellicij.

Hujus summa petitur ex auctoritate Parisiensis Academiae, quam is Auctor præsentis Dissert. 6. §. 7. ait, à primis incunabilis tenuisse hanc doctrinam, quod Concilium sit supra Papam. Cujus rei primum extare monumentum sub Philippo Pulchro, quo tempore simul cum Rege & Ecclesiâ Gallicanâ ac Proceribus regni censuisse eandem Universalitatem, à sententia Pontificis ad futurum Concilium Generale esse provocandum. Parisiensis insuper Theologiæ Facultatem adversus Montefonum & Saracenum, auctoritatem Concilij Generalis supra Papam assertivisse tum in tractatu per Petrum de Alliaco composito, quo probatur, in causis fidei posse à Pontifice appellari ad Concilium: tum in censura adversus Saracenum latâ, quâ configitur isthæc propositio: *Quandocunque in aliquo Concilio Generali aliqua instituuntur, tota auctoritas dans vigorem statuti, in Summo residet Pontifice, omnes aliæ potestates de jure nihil possunt contra Summum Pontificem. Cui Facultas illa Theologica hanc opposuit positionem: Quandocunque in aliquo Concilio aliqua instituuntur, tota auctoritas dans vigorem statuti, residet non in solo Summo Pontifice, sed principaliter in Spiritu sancto, & Catholica Ecclesia: aliqua potestas, scilicet Ecclesiæ, de jure præest aliquid, & certis in casibus contra Summum Pontificem.*

Responsio ac retorsio hujus argumenti confutatoria.

Quid momenti in tuo inprimis Ellicij argumento esse potest, dum contendis probare, Parisiensem Academiam à primis statim incunabilis sæculo VIII. coæptis eam de Concilio supra Papam superioritate doctrinam tenuisse, dum tamen hujus tæ probationis nullum antèterius monumentum illo, quod sub Philippo Pul-

Pulchro, adeoque sæculo decimo quarto extitit, in medium afferre potes. Quod etiam monumentum à temer allegatum sub ea consistit verborum formulâ, quæ tuo intento parum conducit, ita enim se habet: Nos convocacionem & Congregationem ipsius Concilij reputantes utilem, necessariam, & salubrem, ac expedientem fidei negotio, & Ecclesiæ sanctæ Dei, ejusdem convocacioni & congregacioni assentimus, ac operam libenter dabimus juxta posse, & provocationi & appellacioni præfati Domini Regis adhaeremus, quantum de jure possumus, & debemus secundum Deum & justitiam, & sanctæ permittent Canonici sanctiones.

Quibus verbis insistendo, lubeat hinc indagare, num Academia Parisiensis de jure potuisset adhærere Regis appellacioni, si à Papa provocasset ad Concilium acephalum? Ita sensisse dictam Universitatem, nefas est dicere. Quare provocatio illa, quæ comprobata ab Academia Parisiensi, nequit aliter intelligi, nisi quatenus à Papa extra Concilium in rebus fidei decernente, potuisset adhuc fieri recursus ad infallibilitatem omnino consummatam & ultimam Concilij Oecumenici sub Christi Vicario nomine aggregati, ipsiusque adeo Papæ auctoritativo consensu firmati Matth. 18. ex Christi assistentiâ repromissam: cujusmodi recursus, cum fiat de Papa extra Concilium ad Papam cum Concilio decernentem, nequit strictè loquendo dici appellatio; uti in antecedentibus ostensum fuit.

Hinc pro secundo sub hoc ipsissimo sensu intelligendus est Petrus de Alliaco adversus Montefionem probasse, in causis fidei à Pontifice ad Concilium appellari posse. Unde evincitur duntaxat, ultra prærogativam Petri, ac in rebus fidei decernendis infallibilitatis Matth. 16. Petri Successori repromissæ, agnoscere debere ulteriorem adhuc infallibilitatem omnino consummatam, Papæ intra Concilium facienti, sive Synodo Oecumenico per vicarium Christi characterem Papæ proprium insignitæ, Matth. 18. destinatam.

Quam porrò facultas Theologiæ Parisiensis adversus Saracenum tulit censuram, quod nempe tota auctoritas in Concilio dans vigorem statutus, resideat non in solo Summo Pontifice, sed principaliter in Spiritu sancto, & Catholica Ecclesiâ: nihil prorsus in ea continetur contrarietatis, cum nostrate doctrinâ. Nam facultas Theologica sub Catholica Ecclesiâ in Concilio Oecumenico completè representatâ utique proficetur, contineri ejusdem quoque Caput, sub cujus caractere Christi vicario formaliter consistit Synodus Oecumenica, dogmaticarum sanctionum suarum firmamentum non aliter obtinens, nisi ex consensu Papæ auctoritativo. Notat insuper dignissimum est, quod eadem facultas Theologica Parisiensis tam circumspèctè loquatur ibidem de potestate Ecclesiæ erga Papam, dicendo: Possè de jure aliquid, & certis in casibus contra Summum Pontificem. Ex quo licet à contrario inferre, ultra hocce calus, contingentes ex hæresi, ex intrusione, vel ex schismate à Papatû dubietatem inferente substitutos, nihil posse Concilium adversus summum Pontificem,

AD intentum suum adducit is Auctor prætractam Facultatem, eò quod in censurâ adversus Joannem Angeli Minoritæ ad annu 1482. latâ, damnârit sequentes propositiones: Tum quod Papa possit totum Jus Canonicum destruere, & novum constituere. Quam propositionem notat ea Facultas, esse scandalosam, blasphematoriam & notoriè hæreticam & erroneam. Tum quod Papa possit ab uno Ecclesiastico tollere mediam partem reddituum beneficiorum suorum, & uni alteri dare, non exprimendo aliquam causam. Cujus propositionis isthæ fertur censura, quod sit periculosa, & nullo modo prædicanda. Tum quod quicumque contradicit Papæ voluntati, paganizet, & sententiam excommunicationis incurrat ipso facto, nec nisi in materia hæresis Papa possit reprehendi. Quæ propositio decernitur falsa, scandalosa, & sapiens hæresim manifestam. Ex quibus censuris infert Ellicius, cum mens propositionum fuerit, Papam extollere supra Concilium, consequenter censurarum illarum mentem esse, Papam Concilio inferiore statuere. Adducit præterea Ellicius Academiæ Parisiensis ad Generale Concilium appellationem anno 1491. factam sub hoc tenore: A sanctissimo Domino nostro Papa Innocentio VIII. minus debitiè consulto, ad se ipsum melius consulendum, & ad sanctam Sedem Apostolicam etiam melius consulendam, nec non ad sacrosanctam universalem Synodum celebrandam, provocamus & appellamus.

Responsio ac retorsio hujus argumenti confutatoria.

IN primis cum Jus Canonicum complectatur dogmaticas quoque sanctiones, continentes fidei mysteria, præferentesque faciem principij, ad credendum infallibiliter directivi: cum insuper contineat morum decreta, quoad specificationem honestatis & bonitatis moralis in ipsis fidei principijs radicata, & quoad exercitium importantia vim ipsius etiam legislatoris directivam, ex Lege æternâ eisdem se insinuante, strictè obligatoriâ: idcirco Facultas Theologica Parisiensis merito damnavit istam propositionem tam nudè & universaliter sumptam, quod Papa possit totum Jus Canonicum destruere, & novum constituere. Quia porrò Beneficiarijs competit jus super redditibus suorum beneficiorum: ipsa verò justitiæ & æquitatis naturalis ratio obstringit, ut cuique jus suum servetur, ideo jure merito notatur periculosa propositio, quod Papa nullam exprimendo causam, possit ab uno Ecclesiastico tollere mediam partem reddituum beneficalium, & alteri dare. Quia denique Papa ex suâ personâ privatè obnoxius est errori ac peccato, iterum censetur merito scandalosa isthæ propositio; quod paganizet, ipso facto sententiam excommunicationis incurrat, qui voluntati Papæ extra Cathedralam statuentis contradicit, sive quod Papa non nisi in materia hæresis reprehendi possit. In his igitur censuris haud discordo à prætracta Parisiensi Facultate; at ineptè prorsus consequentiam assero, quâ dicitur, ex illis censuris inferri, quod ea Theologica Fa-

D d d 2 cultas

coltas habuerit mentem, sub illis censuris concludete, Papam esse Concilio inferiore.

76. Pro secundo, dum Parisiensis Academia inducitur anno 1491. appellasse à Papa minus debite consulto, ad seipsum melius consulendum, & ad sanctam Sedem Apostolicam etiam melius consulendam, nec non ad sacrosanctam universalem Synodum celebrandam; num credere fas est, quod sub universali ejusmodi Synodo intellexerit Concilium *acephalum*, vel potius plene Oecumenicum, Ecclesiæ Hierarchicæ perfectè representativum, ipsoque adeo Pontificis Romani seu Capitis caractere Christi vicario munitum? Si de tali Synodo Oecumenicâ sit sermo, duplex noscitur ejusdem prærogativa *Matth. 18.* tradita. Quarum una est indefinita ligandi & solvendi auctoritas, cui coæquatur, quæ *Matth. 16.* soli Petro cum ordine successionis, sub clavium potestate fuit concessa, nec adeo quoad Oecumenicam jurisdictionem aliqua subsistit superioritas Concilij erga Papam. Altera proinde Concilij Oecumenici præminentia ex citato *18. Matth. cap.* consistit in assistentiâ Christi, & hinc enascente omnimodâ & consummatâ in decidendis fidei dogmatibus infallibilitate. Etsi verò *Matth. 16.* Petri quoque successori sit per Christum promissa Petræ firmitas, super quam Ecclesia insuperabiliter esset ædificanda: attamen quia non extat definitum, quod Papa extra Concilium, in quo Ecclesia Hierarchicæ ædificatur super Petrâ, ultimâ definire valeat ex auctoritatis suæ Apostolicæ Cathedræ Oecumenicæ, idcirco saltem quoad nos, & in ordine ad evincendos pervertos, in Concilio Oecumenico per Papæ consensum auctoritativum firmato, extat prærogativa majoris, seu magis convincentis prædentialis ad credendum evidentiam. Ob hujusmodi ergo majoritatis excellentiam si à Papa, extra Concilium decernente, fiat recursus ad Synodum universalem ex Capite & membris Hierarchicis consistentem, nequit propterea hinc redargui stricta quædam superioritas; uti probatum est in antecedentibus.

68. De tali proinde majoritate creditur loqui Cardinalis à Lotharingia per Eliesium citatus, Parisiensis Academiæ doctrinam sectando. Quod verò hic ipse Cardinalis Florentinam Synodum neget Oecumenicam, profectò audiendus non est, cum ipse etiam Catalogus Canonorum sacre Scripturæ librorum ex hujus Synodi Decreto à sacrosancto Concilio Tridentino comprobatus fuerit. Quæ denique de alijs Academijs, alijsque Theologis à se allegatis, hic refert Eliesius, minimè creduntur aliter esse intelligenda, nisi de præinsinuata majoritate consummatæ infallibilitatis Concilio Generali per Papæ auctoritatem stabilito competentis.

69. Quod porrò Universitatis Parisiensis Doctores extollendo auctoritatem Conciliorum, non intendant, suppressimè supremam & Oecumenicam potestatem Papæ, lubeat pro tertio audire ex paucis sequentibus testimonijs. Etenim Alcuinus, cui præfacta Universitas sua debet incunabula, lib. 1. de *Divin. officijs. cap. 19.* ita habet: Religionis cultum sic

Dominus instituit, ut in Beatissimo Petro principaliter collocaret, atque ab ipso quasi Capite divina sua vellet in corpus omne manare. Unde constat, ab universali Orbis communiione separatus esse, sicut docet Beatus Pelagius, qui qualibet dissensione inter sacra mysteria Apostolici Pontificis memoriam secundum consuetudinem non frequentant. Anno dein 1367. tota Universitas Parisiensis per Magistrum Petrum de Albiaco, ita professâ est: Igitur pro vestris humilibus filijs Universitatis prædictæ, & pro nobis eorum Nuntijs, qui suis in hac parte obsequimur mandatis, & documentis inimitimur, corde & ore unanimitè protestamur, quod, quicquid hæcenus in hac causa per eos actum est, & quicquid in ea nunc, vel aliâs pro his acturi, vel dicturi sumus, totum correctioni, & judicio Sedis Apostolicæ, & sedem in ea Summi Pontificis, humiliter submittimus, dicentes cum B. Hieronymo 24. quasi. 1. Hæc est fides, Pater Beatissime, quam in Catholicâ Ecclesiâ didicimus, in qua, si minus perire, aut minus cautè fortè quid positum est, emendari petimus à te, qui Petri fidem, & Sedem tenes. Non ignoramus enim, sed firmissime tenemus, & valatenus dubitamus, quod sancta Sedes Apostolica est illa Cathedra Petri, supra quam fundata est Ecclesia &c.

Præterimus hinc Albertum Magnum ejusdem Universitatis Magistrum, nec non S. Thomam Aquinatem, Academicum illius alumnum, aliofque præclaros Doctores; contenti unico Duvalio Theologo Sorbonico lib. 4. quasi. 10. ita argumentante: In causa appellationis appellans à potestate & jurisdictione ejus, à quo appellat, eximitur. At in nullo casu potest quis à jurisdictione & potestate Romani Pontificis eximi: aliquid non esset amplius illius oris, ac per consequens nec Christianus, cum Christus in quoscunque Christianos Petro dederit potestatem, his verbis: *Pasce oves meas, non has, aut illas, non hujus, aut illius regionis, sed universim oves meas, id est, omnes, qui Christianæ Religionis nomen dederunt; uti eleganter 3. de confid. ad Eugenium docet Bernardus.* Deinde per appellationem recedit appellans ab obedientia & communiione ejus, à quo appellat. Atqui nulli Christiano, in quacunque dignitate sit constitutus, ab obedientia Summi Pontificis & communiione licet recedere. Quisquis enim extra hanc domum agnum comederit, profanus est. Si quis in Arca Noe non fuerit, peribit regnante diluvio; uti Hieronymus Damalium Sedis Apostolicæ Rectorem alloquitur. Adhuc à Monarcha Monarchico, id est, extremo judicio judicante, nefas est appellare. At Pontifex Romanus est supremus Ecclesiæ Monarcha: extremo igitur judicio quilibet causas ita terminabit, ut fas amplius non sit, ad ullum aliud tribunal provocare. Præterea judex, à cujus judicio provocatur, judicem, ad quem sit provocatio, parti condemnatæ dare, aut designare non debet: sic enim ageret in se ipsum, abiretque in rem judicatam contra communem juris regulam. Atqui solus Pontifex Romani est, Concilia Oecumenica indicare, congregare & confirmare, atque eorum Decretis robur tribuere. Itaque si ab ejus judicio ad Concilij tribunal sit provocatio, debet Pontifex ipse contra se ipsum in rem à se absque fraude sibi factâ judicatam abire: artus 2.

arma, quibus emendetur & corrigatur, suppeditare, & quod amplius est, ista omnia contra se, suamque judicium definita, novo suo calculo confirmare, quod certe universum iustitiae ordinem, praclarissimamque Hierarchiam omnino pervertit & destruit.

S. III.

An Concilij supra Papam superioritas evincatur ex hoc, quod Pontifex Romanus teneatur legibus Concilij, nec possit ab ijs sapienter dispensare in eo casu, quo dispensaret Concilium?

ARGUMENTUM I. Elliesij,

71. NITitur hic Auctor primò intentum suum probare ex hoc, quòd Romani Pontifices uno ore clament, se Conciliorum legibus teneri, nec posse illas infringere, aut pro libito immutare. In hunc sensum inducuntur Julius I. Epist. ad Orientales. Liberius in Epist. ad Constantium. Bonifacius I. in Epist. ad Hilarium Narbon. Caëstius I. in Epist. ad Episcopos Illyrici. Sixtus III. in Epist. ad Episcopos per Illyricum. Leo I. in Epist. ad Pulcheriam. Simplicius in Epist. ad Acacium. Gelasius I. Epist. ad Episcopos Dardaniae. Hilarius Papa in Romano Concilio. Agapetus Epist. 6. ad Casarium Arelat. Gregorius I. lib. 3. indictione 12. Epist. 30. Item lib. 2. indictione 11. Epist. 52. & lib. 1. Epist. 24. Martinus I. Epist. 5. ad Ioan. Philadelphia Episcopum, & in Epist. ad Amandum Trajectensem. Zacharias Epist. 1. ad Bonifacium cap. 5. Leo III. in Dialogo cum Legatis Caroli Imperatoris. Nicolaus I. Epist. 32. Adrianus II. & Ioannes VIII. Epist. 231. Sylvester II. Epist. 145. Gregorius VII. lib. 2. Epist. 7. Eugenius III. Epist. 8. ac denique Innocentius III. Unde subinfert Elliesius, post tantam nubem testium, non nisi exæcatum ac vecordem audere affirmare, Romanos Pontifices decretis Conciliorum non teneri, sed ea posse pro libito abrogare, & sine causâ ab ijs dispensare, cum contrarium tot ac tanti Romani Pontifices disertè ac sine ambagibus protestentur. Cujus aliam non esse rationem, nisi quòd iudicium Concilij superius sit iudicio Pontificis.

Responsio, ac retorsio hujus argumenti confutatoria.

72. Theologis indubitatum est, ipsimet etiam Legislatorem quoad vim directivam teneri suis legibus. Num verò hinc inferre licet, Legislatorem esse se ipso superiorem? In aliud ergo ac profundius fundamentum reducenda est hujus ratio. Primò igitur quoad Conciliorum Decreta dogmatica considerare oportet, quòd præferant infallibilitatem consummatam principij ad fidem directivi, convincentem credibilitatis evidentiam prudentiamque importantis, hæcque ipsam Primam Veritatem fidei Divinae motivum specificativum applicantis ad cuiusque fidelium intellectum captivandum in sanctæ fidei obsequium. Tenentur igitur

Romani Pontifices ad Conciliorum Oecumenicorum suo auctorizativo Decreto firmatorum inviolabilem observantiam, ex vi Juris Divini ineluctabiliter obstringentis ad submittendum se principio, sub credibilitatis convincente evidentia, ad fidei assensum constringenti, idque ex religioso respectu ac reverentia erga Primam Veritatem super ejusmodi prudentialis evidentia, candelabro positæ in ordine ad præstandum assensum dogmati, ceu divinitus revelato, auctoritativeque definito.

73. Deinde quoad morem decreta in Concilio Oecumenico per auctoritatem Pontificiam auctorizato sancita, duplex est habenda ratio. Quarum altera importat necessitatem specificationis, consistentem in certitudine honestatis moralis ex ipsis fidei principijs deductæ, & sancitæ ab universali Synodo. Adversus quam pugnare, eamque vel negare, vel inanem contendere, pariter adversatur fidei Divinæ lumini, virtutibusque moralibus in hoc radicatis. Altera ratio in obligatione Decretorum moralium importat necessitatem exercitij, in vi cujus omnia Ecclesiæ sanctæ membra tenentur vitam suam illis conformare, ita ut ne Legislator quidem quoad vim directivam pro lubitu suo possit transgredi legem ejusmodi, quamvis ex causa rationabili possit in eâ dispensare, aliâque rationi consonam facere immutationem. Juxta hæc igitur principia loquantur Romani Pontifices, asseverando, se Conciliorum Legibus teneri, nec posse pro libito eas immutare, aut infringere; veluti mox probatum dabimus ex ipsorummet præallegatorum Summorum Pontificum sententijs.

74. Secundò. Tales igitur tum Dogmaticarum, imò & Moralium, ab Oecumenicis præcipue Synodis definitarum, Pontificiaque auctoritate Apostolicâ confirmatarum sanctionum, quoad specificationem in ipsa fidei ac reliquarum supernaturalium virtutum naturâ intrinsecè radicatarum, tum quoad exercitij obligationem ex ipsa Lege Æternâ, ceu Causâ Primâ, humanis etiam legibus sese insinuante resultantem, ipsùmque adeò Legislatorem secundum vim directivam obstringere natam, conscientia obligatorias necessitates, Apostolico mûneri præ ceteris fidelibus graviter incumbentes, contestabantur præcitati Romani Pontifices, quando Julius I. nefas duxit, abrogare tanquam vana & futilia, quæ in Concilio Nicæno, velut Deo præsentè, acta fuerunt: ex quo adeò respectu asseruerat i; Pontifex, se omnia facere secundum Canonem: quando Liberius non tam sua, quam Apostolica statuta, ut essent semper firmata & custodita, perfecit, morem, ordinemque Majorum secutus: quando Bonifacius I. se ipsum asseveravit Paternarum sanctionum diligentem Custodem, staudique, Canonum præcepta servare: quando Caëstius I. noluit dominari regulis, sed maluit, ut sibi dominentur Canonum præcepta & regula: quando Sixtus III. voluit, omne Corpus Ecclesiæ ita regi Capite, ut ipsùm tamen Caput sustentaretur suo Corpore, sicque retineret vigorem suum: quando

do Leo I. prava & improbanda censuit, quæ sanctis Canonibus essent contraria, voluit quæ, ut Canones Nicæni sacrilegæ Arianae doctrinæ condemnatorij ad perpetuum instituti, nollâ variarentur commutatione, sicquæ à cunctis Pontificijs intemerati servarentur, regulæquæ ijs Canonibus sanctis repugnantes in irritum mitterentur, & per auctoritatem B. Petri Apostoli Generali prorsus definitione cassatæ haberentur: quando Simplicius scribebat contra definitiones Concilij Chalcedonensis, nihil se retractare posse: quando Gelasius I. testabatur, Synodi constitutum, quod universæ Ecclesiæ probavit assensus, non aliquam magis exequi Sedem oportere, quam primam: quando Hilarius Papa factus est, reatu majore delinquere illum, qui potiori honore perfruitur: quando Agapetus dixit, necesse sibi esse, quidquid Synodalis decrevit auctoritas, inviolabiliter custodire: quando Gregorius I. quatuor Concilia, aiebat, esse veneranda velut quatuor Evangelia: quando Martinus I. audire voluit, se Defensorem & Custodem esse Divinorum Canonum, non prævaricatorem: quando Zacharias negavit, ab Apostolica Sede dirigi, quæ contraria essent Patrum, seu Canonum institutis: quando Leo III. Patribus Constantinopolitanis Concilij noluit præferri, imò nec coæquari quoad infallibilitatis secundum nos ultimam & prorsus consummatam prærogativam: quando Nicolaus I. scripsit, se nolle regulas atque Decreta corrumpere: quando Adrianus II. non ausus est judicare, quod possit Nicæno Concilio, & quinque cæterorum Conciliorum regulis, vel Antecessorum suorum Decretis obviare: quando Ioannes VIII. inquebat, decere se, Ecclesiæ Dei privilegium immutatum conservare, minimequæ agere contra statuta Majorum: quando Sylvester II. censuit, non esse sui Juris, falcem in alienam messem ponere: quando Gregorius VII. rescripsit, sanctam & Apostolicam Sedem in suis Decretis & Constitutionibus nunquam recedere à concordia Canonica traditionis: quando Eugenius III. negavit, contra Deum, & sacrorum Canonum sanctiones, se posse ulli omnino petitioni præbere consensum: quando denique Innocentius III. professus est, contra veritatis sententiam non posse suam auctoritatem dispensare.

75. Ex quibus proinde universis evincitur equidem, non posse Summos Pontifices Decreta Conciliorum pro libitu abrogare, & sine causâ ab ijs dispensare: eo ipso tamen, quod ipsomet Elliesio fatente, ex causâ rationabili circa Synodalia morum Decreta quoad exercitij obligationem validè ac licitè dispensent; redditur hinc consequens, Romanos Pontifices Conciliorum sanctionibus non teneri ex titulo superioritatis, Concilij erga Papam competentis, sed radicem hujusmodi obligationis altioribus niti principijs Divini & naturalis Juris, superioris expolitis,

ARGUMENTUM II. Elliesij.

76. **I**nducit secundò hic Theologus Decretum Unionis Concilij Florentini, quo statuitur: Romano Pontifici pascendi, regendi ac gubernandi universam Ecclesiam, à Domino Iesu Christo potestatem esse traditam, quemadmodum & in actis Conciliorum Oecumenicorum, & in sacris Canonibus continetur. Quæ posteriora verba græco textui conformiter, contendit, accipienda esse perinde, ac si diceretur, eam regendi potestatem competere Papæ, juxta eum modum, quod & in actis Conciliorum Oecumenicorum, & in sacris Canonibus continetur. Unde infert, eas voces restringere rationem & formam regendæ universæ Ecclesiæ; ostenderequæ, Pontificem in regendâ & pascendâ Ecclesiâ teneri Conciliorum, & Canonum auctoritatem & Decreta sequi: nec posse aliter Ecclesiam universam regere. In eadem Synodo Bessarionem Sess. 9. velut principium apud Græcos & Latinos minime controversum supponere, quod Ecclesia Romana, quantumcumque polleat facultate, minus tamen polleat Synodo Oecumenicâ & universali Ecclesiâ. Quod quidem principium à Latinis minime rejectum legi, imò in Decreto Unionis modo relato confirmatum esse, tametsi modus Ecclesiæ pascendæ & regendæ Pontifici præscriptus sit, ut fiat juxta acta veritatis, & Canones Conciliorum.

77. Nec verò dispensationes Canonum à Pontificibus olim, licet rarò concessas, superiori doctrinæ adversari: quippe cum dispensatio non sit infractio, aut violatio Legis, sed declaratio facta cum auctoritate, legem non habere locum in tali, vel tali casu; cum enim Legislator ferendo legem generalem, non possit omnes casus prævidere, necessum esse, legem non habere locum, quando præsumitur mens Legislatoris non fuisse, ut in isto casu lex obligatoria esset. Itaque in dispensationibus considerandam esse mentem Legislatoris, & eo tantum in casu dandam dispensationem, quo ipse Legislator eam concessisset. Sed quia, si permitteretur unicuique hujusmodi interpretatio legis, vel si cuivis liceret, de mente Legislatoris judicare, sub hoc obtentu leges ab omnibus infringenterentur; necessum fuisse, jus istud reservare ijs, qui auctoritate pollent, quibus adeò permillum esse, cum auctoritate declarare, legem non habere locum in hoc vel illo casu, & ita ab ejus observatione dispensare. In hoc enim differre interpretationem à dispensatione, quod interpretatio fiat ab eo, qui auctoritatem non habet, dispensatio verò ab eo, qui auctoritatem habet. Itaque Pontificem Romanum posse non solum interpretari legem, quod quilibet Doctor possit, sed & declarare cum auctoritate, in tali, vel tali casu, hunc, vel illum ab ea immunem esse; hoc autem non posse facere, nisi cum evidens & justa ratio suadeat, esse faciendum, cum alioquin dissipatio potius esset, quam dispensatio, uti egregie inquit Bernardus.

Respon.

Responsio ac retorsio hujus argumenti confutatoria.

76. **P**rimo. Ex prædicto decreto Florentino extat manifestum, statui ibi Romano Pontifici potestatem regendi ac gubernandi universam Ecclesiam. Unde aperte evincitur auctoritas Papæ per Christum Iesum tradita supra universam Ecclesiam. Atqui Concilium quantumvis universale, quæ præcisive saltem *cephalum*, sive quæ Corpus Hierarchicum vicario Christi Capiti contrapositum, non est majus universæ Ecclesiæ etiam Hierarchicæ, quæ spectatâ sub præcisione sui Capitis Papæ. Quandoquidem ergo ex vi illius Florentini Decreti Papa habeat auctoritatem super universam Ecclesiâ, sive Concilio Generali, Corpus Ecclesiæ Hierarchicum complectente, evidenter redditur hinc consequens, prædicti Decreti verba subsequenter non posse talem continere restrictionem, in vi cujus tollatur ea Papæ erga universam Ecclesiam auctoritas, nec adeo ipsi verbis exogitabilem esse restrictionem hujusmodi, quæ importet Concilij super Papam superioritatem. Quare dicendum est potius, verba subsequenter posita, & mox referenda, continere causalem seu demonstrativam rationem, quæ scilicet ostendatur, ea universam Ecclesiam gubernandi potestas à Decreto Florentino Papæ asserta habere fundamentum in *actis Conciliorum Oecumenicorum, & SS. Canonum*, perinde ac si diceretur, eo modo stare probatam illam Papæ respectu universæ Ecclesiæ auctoritatem, quo modo continetur in *Conciliorum Oecumenicorum, & sacrorum Canonum fundamentis*.

77. **S**ecundo. Posito tamen, illa posteriora Decreti Florentini verba esse restrictiva, hæc nihilominus restrictio non potest habere locum in sensu per Elliesium efformato, ac si importaret Papæ respectu Concilij inferioritatem: cum alioquin aperte pugnarent cum ipsissimo decreto illo, quo statuitur Romano Pontifici auctoritas gubernandi ac regendi, adeoque superioritas respectu universæ Ecclesiæ, Hierarchicæ à Capite saltem mentaliter præcisum Corpus complectentis.

80. **Q**uando porro Bessarion in prædicta Synodo Sess. 9. supponebat; Ecclesiam Romanam, quantumcumque polleat facultate, minus tamen polere Synodo Oecumenicâ, & universali Ecclesiâ: manifestè constat, in hoc principio esse sermonem de Synodo per Papæ auctoritatem reddita formaliter Oecumenicâ. Cujus equidem jurisdictioni *Matth. 18.* est indefinita, sed omnino compar illi, quæ *Matth. 16.* soli Papæ fuit promissa. Altera dein Synodo completè ac integraliter simul & formaliter Oecumenicæ competens præminentia, est consummata in fidei definitionibus infallibilitas, quæ secundum nos in ordine ad convincendos protervos major est Papæ extra Concilium fœcientis auctoritate. De qua proinde intelligi potest illud Bessarionis principium.

81. **T**ertio. Sive dispensationes fiant per modum auctoritativa declarationis, sive per modum particularis & aliqualis Canonum ac Decretorum

solutionis, non nisi ex causâ proportionatâ & rationabili in casibus specialibus faciendâ: certum tamen est, talem vim dispensatoriam fundari super auctoritate, superioritatis potius prærogativam, quàm inferioritatis subjectionem importante. At ipsemet Elliesius fateri compellitur, Summo Pontifici competere in casu, quo ipsa Synodus Generalis dispensare possit, super ejusdem Conciliaribus legibus, seu Decretis moralibus auctoritatem dispensatoriam, ex causâ proportionatâ & rationabili faciendam. Ex hoc ipso igitur fundamento nullatenus licet Concilij etiam Generalis super Papam superioritatem, sive Papæ respectu Concilij inferioritatem arguere.

§. IV.

An Concilij supra Papam superioritas ex hoc evinci valeat, quod Pontifex Romanus possit à Synodo judicari & deponi.

ARGUMENTUM I. Elliesij.

82. **A**rgumentatur I. Elliesius. Romanos Pontifices in errores prolabi, gravibusque ac turpibus vitijs depravari posse. Aliunde verò constare, ab Ecclesiastica communione ejiciendos, & de Episcopatu deijciendos esse illos, qui vel in fide, vel in moribus peccant. Nec unum duntaxat superesse exemplum Episcoporum Romanorum, qui à Concilij propter hæresin, ac vitia judicati, damnati, atque etiam de Sede ejecti fuerunt. Sic namque Honorium I. à VI. Synodo cum cæteris hæreticis damnatum fuisse, licet mortuum. Quod si ergo Synodus potuit mortuum Pontificem anathemate percellere, multo magis potuisse eum, si vixisset, de Episcopatu deijcere.

83. **A**d hæc in Concilij Pisano, Constantiensis, ac Basiliensis, ut Conciliorum Patribus est visum, Romanos Pontifices fuisse depositos, aliosque in eorum locum subrogatos, qui ab universâ Ecclesia pro legitimis habitis sint.

Responsio ac retorsio hujus argumenti confutatoria.

84. **P**rimo. Quoad causam deponendi Romanos Pontifices, alia est habenda ratio errorum in fide, alia verò depravationis morum; uti patet ex antecedentibus, ac dicitur in subsequenteribus. Papa equidem quoad personam suam privatam potest prolabi in hæresim, sicque fidei jacturam facere, indeque formâ essentiali Ecclesiæ destitutus, cum ipso factò desinat esse membrum Ecclesiæ, ipso etiam jure Divino perdit prærogativam Capitis Ecclesiæ, adeoque à Concilio declarari tunc potest, ipso jure Divino esse depositus. Posito igitur, Honorium I. incidisse in hæresim Monothelitarum, ex tunc adversus ipsum, charactere Capitis destitutum, omnino procedere potuit VI. Synodus.

85. **D**um etiam stat dubietas de Papatu, neque hujus prærogativa prævalere, quò minus Papa dubius judicari possit à Concilio, in

ordine ad certum Ecclesiæ Caput præficiendum, atque hoc factum est in Concilijs Pisano & Constantiensi, non autem Basileensi; uti alias demonstratum fuit.

86. *Secundo.* Extra hos casus evidenter hæreseos, seu dubietatis de Papatu; dum quæstio est de moribus, neutiquam probare potest Elliesius, Concilio potestatem esse exautorandi, vel criminaliter judicandi Romanum Pontificem. Neque enim Concilij Italici sub Damaso epistola tertia ad Gratianum & Valentinianum destinata, & ab illo auctore hinc allata, favet ipsius intentio. Sic enim se habent hujus Epistolæ verba: *Memoratus frater Damasus, quoniam in sua causâ vestri tenet insigne iudicij, non fiat inferior, quibus, etsi æqualis est munere, prærogativâ tamen Apostolicæ Sedis excelet, ut iudicij publicis videantur esse subiecti, quibus sacerdotale Caput lex vestra submovit.* Numquid enim ex hisce verbis evidenter constat, Synodum illam agnovisse tantam Apostolicæ Sedis prærogativam, ut Episcopis, quibus munere seu caractere Episcopali esset æqualis, excelleret in tantum, ut nefas esset, ipsum fieri inferiorē, adeoque subdijudicio Episcoporum, dum ipsa etiam lex Imperatoria submoveret sacerdotale Caput à iudicij publicis, quibus merito subiecti essent Episcopi, Apostolicæ Sedis prærogativam inferiorem facere contententes? Potest equidem Summus Pontifex publicum etiam iudicium ipsorum quoque Imperatorum implorare, ad obtinendum prævalidæ defensionis brachium adversus obtractatores iniquos, ac dignitatis suæ invalores; quod fuisse cognoscitur Damasus, & obtinuisse, ut in sua causa Imperatorij teneret insigne iudicij. Potest etiam in hunc finem pro sui defensione compellere Synodum Episcoporum, seque ipsum dare iudicij Sacerdotum ad pensandam morum rationem. Quod Majorum etiam exemplo in cit. Epist. 3. firmatur, dum ibidem dicitur, *Episcopum Romanum, si Concilio ejus causa (ad præpotentem defensionem) non creditur, posse se apud Concilium Imperiale defendere: quemadmodum Sylvester Papa à sacrilegis accusatus; apud Constantinum Imperatorem sit prosecutus causam propriam.* Nunquid ergo dicere fas est, hos Pontifices ex jure subjectionis, vel potius ex causa defensionis, implorasse brachium præpotens Imperialis Concilij?

ARGUMENTUM II. Elliesij.

87. *Argumentatur secundo* iste Theologus. Rationa quidem apud Antiquos extare exempla, quibus constat, Romanos Pontifices ex causâ morum fuisse iudicatos à Concilijs, quia tunc temporis ad Episcopatum Romanum ij tantum promovebantur, quorum integra erat vita, moresque probati. Nihilominus tamen, cum aliquid in ijs reprehensione dignum erat, ceteros Episcopos Pauli Apostoli libertatem fuisse imitatos, qui Petrum minus rectè ad Evangelij veritatem ambulantem reprehendit. Sic ad Symmachi, qui quorundam accusabatur criminum, causam iudicandam, Regem Theodoricum in-

dixisse Synodum Italiæ: quâ quidem in Synodo causam Symmachi esse ventilatam, sed cum deficerent probationes, Concilium iudicasse, eum, quantum ad homines, immunem & liberum esse ab objectis criminibus. Verum equidem esse, fuisse tum nonnullos, qui existimarent, Synodum Italorum Episcoporum, utpote minorum & inferiorum Pontifice Romano, non habere de eo iudicandi potestatem. Ita ipsam Synodum initio Theodorico Regi duo suggestisse, quorum alterum erat, debuisse Synodum ab ipso Pontifice convocari; alterum erat, Romanum Pontificem nunquam subiacuisse Minorum iudicio. Et licet aliqui Minorum nomine intelligant laicos iudices, malle tamen se bonâ fide fateri, quod Synodus illa Minorum nomine intellexerit Episcopos: at cum Theodoricus affirmasset, Synodum celebrari consensu Romani Pontificis, causam ejus ibi fuisse ventilatam, Deoque dimissam, non ob defectum potestatis, sed ab defectum probationum.

Responsio ac retorsio hujus argumenti confutatoria.

In primis constat ex ipsomet adversario, Synodum illam duo supposuisse principia, quorum alterum erat, *Synodi convocationem subsistere non posse, nisi ex auctoritate Pontificis*, alterum erat, *Romanum Pontificem nunquam subiacuisse iudicio Minorum, id est, Episcoporum Papæ inferiorum.* Et si proinde ipsemet Symmachus Romanus Episcopus consensu suo suppleverit defectum auctoritativæ Concilij convocationis, sicque permiserit, causam suam ibi ventilari, non jam ex titulo superioritatis, sed voluntariæ permissionis, ipsa tamen Synodus hunc Pontificem dimittendo Divino iudicio, professâ est ipso facto defectum iudiciariæ erga Papam potestatis; cum, si hæc in se cognovisset, defensionibus probationibus, ipsum ex naturâ iudicij episcopali: absolvere debuisset, non remittere: vinum, & conscientiam iudicium. Annodius Synodi illius mentem explicans, sic ait in *Apologitico*: *Aliorum fortè hominum causas Deus voluerit per homines terminare, Sedis verò Apostolicæ Presulem suo sine quaestione reservavit arbitrio.* Cui egregie consonat, quod Adrianus II. in Epist. intra Synodi VIII. actionem 7. lectâ scripserat: *Licet, iniquis, Honorio ab Orientalibus anathema sit dictum, sciendum tamen est, quia super hæresi accusatus fuerat, propter quam solùm licitum est Minoribus, Majorum suorum moribus resistere, vel pravos sensus liberè respicere.* Unde ipsomet Elliesius fateri compellitur, jam antiquitus fuisse persuasionem (licet eam vanam variè dicat) Romanum Episcopum iudicari non posse à Concilio propter mores, subditque, sufficere sibi, quod propter fidem deponi possit. Quare dum agitur de moribus pravis Romani Pontificis, correctioni equidem Evangelicæ & fraternæ erga Papam locus esse potest, non autem virgæ iudicialiter coercitivæ, sicut etiam Paulus Apostolus Petrum non de aliquo veritatis Evangelicæ defectu, nec de mortifero quo-

ro quopiam reatu, sed de Gentilium ad fidem converforum ad grave Legalium jugum exemplis suis inductione indicet, ac venialiter duntaxat culpabili, fraternè cortipuit.

Sed pergit pro secundo Ellicius suam de Romanis Pontificibus propter corruptos mores per Concilia depositis thesin probare ab exemplo Ioannis XII. à Romano Concilio dejecti, ac Leonis IV. (verius dixisset Leonis VIII.) in eius locum subrogati. Addit idem auctor, Baronium quidem suscepisse Ioannis patrocinium, sed meritò esse rejiciendum, cum in hoc sit contrarius communibus Scriptorum suffragijs, quibus Leo Papa agnoscitur fuisse legitimus Pontifex. Verùm libenter damus Ellicio, Leonem VIII. esse reputandum inter legitimos Pontifices, cum illorum temporum Scriptores uno animo & ore istum agnovisse verum Papam, ipsimet quoque Baronius testetur, constetque ex varijs Bullis Pontificijs, reliquos etiam Pontifices vocasse eundem Prædecessorem suum, adeoque inter legitimos censuisse Papas. Imò Baronius Anno 1049. Brunonem Tulliensium Episcopum ad summam Sedem evectum appellans Leonem IX. tacitè inter legitimos Papas ponit Leonem VIII. quem in serie Romanorum Pontificum locat etiam catalogus Romæ, & postea Augusta Vindelicorum Anno 1623. exculus, in quo peculiariter notandum venit, unicum cum mensibus aliquot assignari annum Pontificatus ipsius, quem tamen anno 963. electum, testatur Baronius, obiisse diem anno 965. Unde patet Leonis VIII. annum primum in dictâ Romanâ tabulâ non computari in ipsius Pontificatu, sed huius initium peti ab anno 964. quando Joannes XII. jam erat defunctus. Quibus ita constitutis, evidenter constat, ea, quæ in Cœtu Episcoporum Romæ gesta fuerant adversus Joannem XII. ita pro nullis & irritis habita fuisse, ut tamen subsistat, quòd Leo VIII. ex post facto meritò sit computatus inter legitimos Summos Pontifices: sicque omnimodè evanescit vigor argumenti Elliciani ex Concilio Romano adversus Joannem XII. nulliter decernente petiti.

ARGUMENTUM III. Ellicij.

90. Hic Auctor adducit tertio sententiam à Concilio Lateranensi anno 1112. celebrato in Paschalem II. latam, quâ, uti ait, tum Pontificis illius sententia de investituris est rescissa, tum ipse Pontifex à Synodo emendatus, & ad fidei professionem emittendam impulsus. Hinc ergo inducitur, se correctioni Concilij subjecisse his verbis: Porro scriptum illud, quod magnis necessitatibus coactus, non pro vita mea, non pro salute & gloria, sed pro solis Ecclesie necessitatibus sine fratrum consilio, aut subscriptionibus feci, super quo nullâ conditione, nullâ promissione constringimur, sicut pravè factum cognosco, ita pravè factum confiteor, & omnino corrigi, Deo prestante, desidero. Cujus correctionis modum fratrum, qui convenerunt, consilio, iudicijque consuetudo, ne forte per hoc impostum detrimentum atiquod Ecclesie, aut animæ meæ præjudicium relinquatur. Quibus à Paschale dictis, subiungit

Ellicius sequentia. Nempe communi omnium favore laudatum est, ut Fratres omnes, qui donum à Deo sapientiæ, scientiæque perceperant, maturius super hoc consilium communi collatione susciperent, quid sequenti die per inspirationem Spiritus sancti sponderent. Die itaque sextâ, quæ & ultima Concilij fuit, fidei suæ veritatem sanctis Patribus per omnia congruentem, Dominus Papa Paschalis in audientiâ Concilij totius exposuit, asserens, se Scripturas sanctas Veteris & Novi Testamenti, & Concilia universalia veneranda suscipere, decreta Romanorum Pontificum, ac præcipuè decreta Domini Papæ Gregorij, & B. Mem. Papæ Urbani. Quæ cum se probare, & semper probaturum esse, professus esset, in calce professionis Engolismensis Gerardus hanc scriptis sententiam recitavit: privilegium illud, quod non est privilegium, sed pravilegium, pro libertate captivorum & Ecclesie, à Domino Papa Paschali per violentiam Henrici Regis extortum, nos omnes in hoc Concilio cum eodem Papâ congregati, canonicâ censurâ, & Ecclesiasticâ auctoritate iudicio sancti Spiritus damnamus, & irritum esse iudicamus, & omnino cassamus. Ex quibus prædictis Theologus Parisiensis infert sequentia, tum quòd Pontifex errare possit, tum quòd error ipsius corrigatur ac emendetur à Concilio: tum quòd modus correctio ipsi præscribatur à Concilio: tum quòd Pontifex se purget coram Concilio, fideique professionem sui purgandi causâ, emitat: tum denique quòd error Pontificis à Concilio damnetur & rejiciatur.

Responsio ac retorsio huius argumenti confutatoria.

91. Haud negamus, Pontificem, quando non ex cathedrâ, sed per vim ac metum quippiâ æquitati ac Religioni dissonum agere compellitur, errare posse: sed punctum questionis tunc in eo se tenet: An Concilij iudicio extra causam hæreses, ex re perperam factâ subijciatur? Quod ex prædicto exemplo minimè evinci, mox ostendimus.

92. Primo igitur anno Incarnationis Domini cæ 1112. 5. Calendas Aprilis celebrata est Synodus Lateranensis à Domino Paschali Papa in Basilica Constantiniana. Intrâ quam Synodum die 5. idem Pontifex narravit omnibus, qualiter ab Henrico Teutonicorum Rege cum Episcopis quibusdam, & Cardinalibus tam Presbyteris, quam Diaconibus, & cum magnâ tam Romanorum, quam aliorum, qui tunc secum convenerant, multitudine captus fuerit: quodque coactus sit contra deliberationem suam pro redemptione captivorum, pro pace populi, pro liberatione Ecclesie, ut supradicto Regi de investituris, quas sæpius prohibuerat, scriptum concessionis daret, & iuramenta per Episcopos seu Cardinales fieri præceperit, quatenus nec de investituris deinceps cum inquietaret, nec in personam Regis anathema poneret; veluti hæc à Baronio recensita, sed ab Ellicio prætermissa sunt. Ex quibus proinde constat manifestè, illud Concilium Lateranense auctoritate Summi Pontificis aggregatum, sub ejusdem caractere

Ecc re Chri-

re Christi vicario suum obtinuisse vigorem. In hac ergo Synodo Papa privilegium vi & metu à se extortum, eo sine recensuit, ut de congruo remedio provideretur à Concilio non jam *acephalo*, sed per suum characterem auctorizato, in quo proinde res gesta fuit, uti in argumento Elliesij enarratur, sed perperam traducitur, ac si Papa ille Synodi iudicio sese subiecisset.

93. *Secundò* igitur ex illo Paschalis facto aliud non evincitur, nisi quòd Pontifex ille privilegium à se per vim ac metum extorti nullitatem commiserit Concilio non *acephalo*, nec sibi contraposto, sed per suam auctoritatem firmato, secumque consentienti, ad abolendum, & nullitatis coarguendum, & condemnandū privilegium inique obtentum à Rege Teutonicorum. Cùm proinde Papaid, quod ceu persona privata extra Cathedræ Apostolicæ spheram concesserat, ita remiserit ad Synodum suo characterè insignitam, ut ipsemet Papacum Concilio fuerit iudex *authoritative* rescindens illud privilegium, haudquaquam hinc inferre licet Concilij super Papam superioritatem. Et licet is Pontifex se solo *ex sua Christi Vicariâ potestate supremâ* hoc facere potuisset; attamen quia ad confringendam Henrici Regis Teutonicorum proterviam, malignorumque calumnias retundendas, id minime suffecisset, ideo meritò confugit ad extremum illud Ecclesiæ medium *Math. 18.* ab ipso met Christo constitutum, ut Duo, scilicet Papa Christi vicarium gerens characterem, unâ & Prælati Ecclesiastici sub hoc nomine congregati ferrent sententiam rescissoriam privilegij illius in publicum S. Ecclesiæ dampnum emerfuri. In cuiusmodi aded illorum Duorum, Papæ & Concilij auctoritativo consensu, tametsi subsit prærogativa majoris quoad nos, in ordine præcipuè ad protervos convincendos, infallibilitatis: ex hac tamen majoritate minime evinci Concilij super Papam superioritatem, antehac fuit multimodè probatum. Et hinc jam univèrsa evanescunt corollaria, quæ in fine sui argumenti subintulit Elliesius.

94. Sed quid pro *tertio* hic Theologus probare nititur ex Concilio VIII. sequenti canone 21. ita se habente. *Si quis tantâ efferatus audaciâ, quemadmodum Photius & Dioscorus, sive scripto, sive sine scripto insanas quasdam contra Cathedrâ Coriphæi Apostolorum Petri audeat jactare, eandem atque illi sententiam damnationis subeat. Si quâ verò Oecumenica collectâ Synodo, de Romana etiam Ecclesiâ controversia extiterit, licebit cum decenti reverentia de proposita questione veneranter percontari, responsumque admittere, & sive juvari, sive juvare, non tamen impudenter contra senioris Romæ Pontificem sententiam dicere. Quem proinde Canonem Elliesius discutiendo negat, verbis postremis à Synodo VII. adimi Concilio potestatem judicandi de Episcopo Romano, utpote verbis præcedentibus jam concessam, sed caveri, ait, ne impudenter & audaciter privati Episcopi, quales erant Photius & Dioscorus, sententiam in Pontificem dicant. Verùm quâ ratione fas erat Elliesio, Canonis illius verba prius detorquere, ac si Synodus VIII. sub il-*

lis fecisset Concilio potestatem judicandi de Episcopo Romano, cùm tamen ijs verbis aliud non contineatur, nisi ut damnationis sententiæ obnoxij sint, qui insanas contra Apostolicam Petri Cathedrâ audent jactare? Et quia in verbis posterioribus, dum intrâ Oecumenicam Synodum oritur controversia de Romana Ecclesiâ, plus non conceditur, nisi ut liceat veneranter percontari, & juxta causæ statum seu juvare Romanam Ecclesiâ, seu ab hac juvari, quomodò hinc potuit fieri illatio, ac si Synodus illa VIII. judicariam super Romano Pontifice potestatem, Concilio Oecumenico attribuisset? Si verba Canonis sincerè ac integrè expendantur, in aperto est, ita inter se conferri, quòd circa Romanam Ecclesiâ veneranter liceat percontari ad effectum juvandi, ut si ulterius procedatur ad ferendam sententiam adversus Romanum Pontificem, id redarguatur impudentiâ, quæ tamen procal abesset, si Concilium etiam *acephalum*, nec dicam Oecumenicum, haberet super Papâ superioritatem.

Caput V.

Refelluntur Exceptiones Elliesianæ oppositæ nonnullis argumentis, quibus probatur Papæ super Ecclesiâ, seu Concilium *acephalum* superioritas.

POTiora hujus instituti argumenta hic præmittuntur ab Elliesio, ejusque proinde exceptionibus haud eliduntur, sed intacta relinquantur in suo vigore. Ad cuiusmodi aded fortiores probationes in antecedentibus politas Lectorem remittimus.

S. I.

Eliduntur exceptiones Elliesij oppositæ S. Scripturæ textibus ex Luca 12. & Ioan. ultimo desumptis.

AD Papæ super Ecclesiâ seu Concilio *acephalo* superioritatem ostendendam, inducit Bellarminus sequentem ex Luca 12. cap. textum Evangelicum; *Quis putas, est fidelis servus & prudens, quem constituit Dominus super familiam suam? Hunc enim locum intelligunt Patres etiam de Pontifice Romano, juxta sententiam Hilarij Diaconi in commentarijs Epistolarum Pauli, Rectorem Ecclesiæ, seu Domus Dei, esse Romanum Pontificem. Sicut enim Episcopi particulares sunt Oeconomi in suis Ecclesijs, ita Episcopus Romanus est oeconomus summus in univèrsa Ecclesiâ. Quemadmodum igitur Episcopus ita est super familiam suam, ut non possit ab eo judicari & puniri, sed à solo direttore Domino, sic pariter sentiendum est de Romano Pontifice respectu Universalis Ecclesiæ.*

Exceptio Elliesij.

Excipit hic Auctor primò. Præfacta S. Scripturæ verba non intelligi de solo Romano Pon-